

Sjukvård för **hela** länet!

SD Region Örebro läns
förslag till regionbudget **2023**

SD

Region Örebro län

Budgetförslag 2023

samt övergripande strategier med plan för 2024–2025

1. Förord.....	1
2. Våra viktigaste ståndpunkter	2
3. Ur Sverigedemokraternas Principprogram	3
3.1 Regionpolitik	3
4. Ekonomi	4
4.1 Samhällsekonomiska förutsättningar	4
4.2 Befolkningsprognos	4
4.3 Regionsektorns ekonomiska läge	5
5. Budget för 2023 med plan för 2024–2025	6
5.1 Allmänna förutsättningar.....	6
5.2 Skattesats	6
5.3 Skatteintäkter, generella bidrag och specialdestinerade statsbidrag.....	6
5.4 Bedömd prisutveckling i sektorn	7
5.5 Regionstyrelsens planeringsreserv	7
5.6 Investeringar	8
6. Regionövergripande	9
6.1 Agenda 2030	9
6.1.1 Agenda 2030 och Sverigedemokraternas inriktning.....	9
6.1.2 Agenda 2030 i vår region	9
6.2 Avsluta samarbetet med Fairtrade.....	10
6.3 Utökad säkerhet inom Region Örebro läns verksamheter.....	10
6.4 Färre möten i externa lokaler - fler digitala möten	11
6.5 Digitalisering.....	11
7. Regionfullmäktige.....	12
7.1 Effektivisering och sparkrav på verksamheterna	12
7.2 Halvera grundbeloppet vid uträkning av partistödet.....	12
7.3 Fika under nämndmöte bekostas via avdrag på förrättningsarvodet.....	12
8. Regionstyrelsen	13
8.1 Länsomfattande insatser emot narkotikabruk riktat till ungdomar	13
8.2 Staten ska överta huvudmannskapet för Örebro Läns Flygplats AB	13
8.3 HBTQ-certifiering och diplomering.....	14
8.4 Satsning på regionens äldre	15
8.5 Kris- och krigsberedskap.....	15
9. Hälso- och sjukvårdsnämnden	16
9.1 Extra semestervecka till vårdpersonal kopplad till nära Covid-vård	16
9.2 Satsning på sjukvården och arbetsmiljön	17

9.3	Tillgängligheten	17
9.4	Korta vårdköerna och få bort vårdskulden	18
9.5	Länklinikernas betydelse och styrning	19
9.6	Satsa på kompetensutveckling, resursförstärkning och samarbete inom psykiatri	19
9.7	Telefontillgängligheten	20
9.8	E-Hälsa	20
9.9	Patientsäkra förlossningsvården i Karlskoga	21
9.10	Återinför primärjournen i kirurgi-ortopedi och urologi vid Lindesbergs lasarett	21
9.11	Barnhälsovården	22
9.12	Barnhälsovårdens hembesök	22
9.13	Listning	22
9.14	Utöka kompetensen inom vårdcentralerna	23
9.15	Drogtest av all sjukvårdspersonal vid nyanställningar och längre vikariat	23
9.16	Ta bort den övre åldersgränsen för kallelse till mammografi	24
9.17	Akutmottagningarna	24
9.18	Ambulansflyget	25
9.19	Fast vårdkontakt	25
9.20	Fast läkarkontakt	26
9.21	Förebyggande hälsovård	26
10.	Samhällsbyggnadsnämnden	27
10.1	Öka tryggheten och servicen i kollektivtrafiken	27
10.2	En levande landsbygd	28
11.	Regional tillväxt	29
11.1	Överlåt huvudmannaskapet vid Kävesta samt Fellingsbro folkhögskolor	29
11.2	Avveckla Region Örebro läns deltagande i Central Sweden	29
11.3	Kostnadseffektiverande uppdrag	30
11.4	Satsa på bevarande och utökad marknadsföring av länets forminnen	30
12.	Servicenämnden	31
12.1	Högre krav på lokalproducerade livsmedel i regionens upphandlingar	31
13.	Kulturnämnden	33
13.1	Ta bort 1 procentsregeln vid investeringar	33
13.2	Inga bidrag till politiska ungdomsförbund	33
14.	Forsknings- och utbildningsnämnden	34
15.	Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice	35
15.1	Språktolk bekostas av den enskilde när denne haft sin hemvist i landet i tre år	35
16.	Regionfullmäktige föreslås besluta:	36
17.	Budgeten i siffror	37
17.1	Resultaträkning	37
17.2	Driftredovisning	38
17.3	Driftbudget per nämnd	39
17.4	Balansräkning	40
17.5	Kassaflöde	41
17.6	Våra satsningar och besparingar	42

1. Förord

Sverigedemokraternas budget är inriktad på regionens kärnverksamheter, där målsättningen är att bedriva professionella och kostnadseffektiva verksamheter i hela länet och för alla länets innevånare. Arbetet inom regionen ska göra nytta och vara ändamålsenligt för medborgarna. Visst är det fint att prata om värdegrund, att utropa klimatnödläge, ta fram fina program, ha kurser i Agenda 2030, HBTQ-certifiera, rättvisemärka eller anställa värdegrundsutvecklare, samt att marknadsföra och sprida sitt varumärke och hur god, fin och bra man är som region. Vi ser dock inte vad detta ger för konkret nytta för de patienter som väntar i oändliga operationsköer, som inte når fram till sin vårdcentral eller väntar på hjälp inom psykiatri? Vad gör det för nytta för de anställda som sliter i verksamheterna i en inte helt optimal arbetsmiljö? De flummiga trender som breder ut sig inom offentligfinansierade verksamheter måste kraftigt prioriteras ner för att ge plats och ekonomi till verklighetsbundet arbete som gör verklig nytta för regionens medborgare.

Den styrning som Sverige har haft genom decennier bakåt har förändrat den svenska demografin. En befolkning som lever längre har kombinerats med många fler som inte kommer in i samhället och försörjer sig själva. När så många inte kommer i arbete, försörjer sig själva och betalar skatt, innebär detta en stor belastning för samhället och kan i förlängningen hota den offentligfinansierade välfärden och förtroendet för densamma. Vi hoppas på att det i valet i höst blir en förändring och därmed tillnyktring på alla nivåer med fullt fokus på de viktiga kärnverksamheterna. Allt handlar om prioriteringar. I Sverigedemokraternas budgetförslag prioriteras vården i första hand, då den är regionens största huvuduppdrag och en väldigt viktig samhällsfunktion för befolkningen. Det är viktigt att vi har en fungerande basvård på alla våra tre sjukhus i länet. Sverigedemokraterna ser allvarligt på de vårdköer som fanns redan innan Covid-19 och som nu är ännu större på grund av den uppskjutna vården som tillkommit.

Personalen gör ett fantastiskt arbete under de förutsättningar som finns och vi har många bra förslag i budgeten som kan stävja och komma i kapp med vårdköerna. Vi avsätter även medel för förstärkningar till att utöka den kvalitativa kompetensen i den nära vården, utöka andelen fasta akutmottagningarna, satsar på kompetensutveckling och resursförstärkning inom psykiatri, på bra arbetsmiljö och en ökad grundlönesatsning inom vården på 60 miljoner kronor. Erfarenhet skall löna sig!

Vi satsar även på ökad trygghet och kontrollverksamhet i kollektivtrafiken, och vi skjuter till 10 miljoner extra utöver majoritetens budget för att den ska vara tillgänglig i hela regionen. Vi har även en satsning på vårt kulturarv samt turismen inom regionen. Sverigedemokraterna tar även i årets budgetförslag hänsyn till löneökningar och prisjusteringar, därmed ligger vi i nivå med utvecklingen enligt Sveriges kommuner och regioners bedömda nivåer. För att kunna lägga resurser där de behövs allra mest, sparar vi in på den politiska organisationen, minskade resor och kulturen. Vi avvecklar huvudmannskapet för flygplatsen och för folkhögskolorna och låter de som haft sin hemvist i vårt land i mer än tre år och fortfarande behöver tolk, betala sina egna tolkkostnader.

Sverigedemokraterna vill se en vård där regionens medarbetare får den uppskattning de förtjänar i form av rimliga löner och en god arbetsmiljö. En vård där kvalitet, tillgänglighet och säkerhet garanteras genom välutbildad och engagerad personal som sätter patienten i centrum.

Elin Jensen

Gruppledare och Oppositionsråd

2. Våra viktigaste ståndpunkter

- ✘ Vi ska i egen regi bedriva en patientsäker förlossningsvård i Karlskoga.
- ✘ Alla kvinnor över 40 år ska kallas till mammografiundersökningar.
- ✘ Språktolk ska bekostas av den enskilde när denne haft sin hemvist i landet i tre år.
- ✘ Minska vårdpersonalens administrativa börda.
- ✘ Målet för antalet besvarade bokningssamtal på vårdcentralerna ska vara 100 %.

- ✘ Anställa ett extra operationsteam för att beta av vårdköerna.
- ✘ Erfarenhet ska premieras med skälig löneutveckling inom vården.
- ✘ Särskild satsning för våra äldre.
- ✘ En ansvarsfull investeringstakt med borttagen 1 procentsregel.
- ✘ Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig i hela regionen.

- ✘ Sluta bekosta och utbilda för att erhålla HBTQ-certifieringar och diplomeringar.
- ✘ Halverat partistöd för samtliga partier.
- ✘ Ökad andel lokal- och närproducerade varor i våra verksamheter.
- ✘ Decentralisera vården samt erbjud en jämlik vård i hela Region Örebro Län.
- ✘ Region Örebro län ska tillhandahålla en likvärdig eller bättre digital service jämfört med privata digitala alternativ.

3. Ur Sverigedemokraternas Principprogram

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vi betraktar oss som ett mittenalternativ och ett tredje block i svensk politik. Vi kombinerar strävandet efter social- och ekonomisk grundtrygghet med värdekonservativa idéer. Det övergripande målet med partiets verksamhet är att återskapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välbefinnande, demokrati, en stark inre solidaritet samt sammanhållning.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Partiets ambition är att kombinera de bästa elementen från de traditionella höger- och vänsterideologierna. Vi bejakar lag och ordning, gemensamhetsskapande traditioner, samhällsbärande institutioner och bevisat välfungerande naturliga gemenskaper i form av familjen och nationen. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle, där alla medborgare skyddas av och är lika inför lagen. Ett samhälle där alla medborgare också garanteras en hög grundläggande nivå av ekonomisk och social trygghet.

Vi anser att vi i likhet med alla andra människor har ofrånkomliga fel och brister och tror därför inte att ett perfekt utopiskt samhälle är möjligt att uppnå. Genom att basera vår politik på ovan nämnda strävanden och genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap, hoppas vi dock kunna återskapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välbefinnande, demokrati och en stark inre solidaritet. Detta är den övergripande målsättningen med partiets verksamhet.

Sverigedemokraternas målsättning är att den svenska hälso- och sjukvården bör hålla hög internationell kvalitet och kunna erbjuda patienten de allra senaste kunskaperna och de bästa behandlingsmetoderna för att kunna bota, lindra och förebygga sjukdomar. Samtidigt bör vården präglas av hög säkerhet, tillförlitlighet och försiktighet där evidensbaserad forskning och god uppföljning av såväl privata som offentliga verksamheter är ledande. Alla patienter bör ha rätt till lättillgänglig vård av högsta kvalitet, oavsett var i landet eller regionen de bor. Det är för oss självklart att sjukvården bör vara solidariskt skattefinansierad och ges till alla medborgare efter behov.

3.1 Regionpolitik

Det tillhör regionens främsta uppgifter, att bedriva sjukvård och tandvård utifrån befolkningens behov. Vården ska vara solidariskt finansierad via skattsedeln, vara rättvist fördelad, vara lätt tillgänglig, samt ges med ett likvärdigt bemötande till alla efter behov. Vården ska sträva efter att motsvara medborgarnas förväntningar. Med bibehållen god kvalitet och hög patientsäkerhet ska vården ges på ett kostnadseffektivt sätt, oavsett om vården utförs i offentlig eller privat regi. En god sjukvård är en förutsättning för länets framtida utveckling.

Sverigedemokraterna prioriterar sjukvården och pensionsåtagandena, därefter kollektivtrafiken, forskning och utbildning inom regionens verksamhetsområden, därefter kulturarvet, samt regionala utvecklingsfrågor och folkhögskolor.

4. Ekonomi

4.1 Samhällsekonomiska förutsättningar

Fram till februari i år redovisade SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) en optimistisk bild över världsekonomiernas utveckling, med tillväxt och en tydlig återhämtning efter pandemins effekter. Kort därefter har världsbilden påverkats av Rysslands invasionskrig i Ukraina med påföljande flyktingvåg ut i Europa. Vid ett seminarium den 23 mars belyste SKR ett antal faktorer i ekonomin som blir effekter av kriget. Ryssland är en stor leverantör av energi och står för 10 procent av Europas gasförsörjning. Landet exporterar även ett antal insatsvaror, som metaller.

Ryssland och Ukraina gemensamt står för en tredjedel av världens spannmålsförsörjning och avsaknaden av leveranser kommer att ge stora effekter i bland annat Afrika. Ukraina levererar neongas och palladium, vilka båda är ämnen som finns i begränsad mängd idag. Allt detta leder kortsiktigt till prisökningar och ger effekt på inflationen. Inflationstakten enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta), det vill säga förändringen från samma månad föregående år, var 6,1 procent i mars 2022.

För regionerna kommer de ökade priserna på bränsle till kollektivtrafiken och livsmedel att ge direkt avtryck i ökade kostnader. Mottagandet av flyktingar kommer också att innebära påverkan på verksamheten med medföljande kostnader för upprättande av informationsinsatser, hälsoundersökningar, vaccinationer och vård som inte kan anstå. Eftersom staten har kostnadsansvar för flyktingmottagande är avsikten att regionerna kompenseras för sina kostnader.

Konjunkturinstitutet lämnade den 30 mars en bild av konjunkturläget där antagandet är att 200 000 ukrainska flyktingar kommer till Sverige i år, vilket medför stora öknings av de offentliga konsumtionsutgifterna. De offentliga finanserna är dock starka och påverkas inte nämnvärt på kort sikt av flyktingmottagandet. BNP-tillväxten påverkas inte heller särskilt mycket av den uppkomna situationen. Hushållens köpkraft urholkas visserligen av den höga inflationen, men utfasningen av pandemirestriktionerna bidrar till att hushållen tar av sitt höga sparande och ökar konsumtionen ändå, om än i långsam takt.

Den svenska ekonomin går in i en mild högkonjunktur i slutet av 2022. Den höga inflationen och det växande resursutnyttjandet i ekonomin gör att Riksbanken överger nollräntepolitiken. En första höjning av reporäntan gjordes per den 4 maj med 0,25 procentenheter

4.2 Befolkningsprognos

Den 13 april presenterade SCB (Statistiska Centralbyrån) en befolkningsprognos för åren 2022–2070. Framskrivningen är gjord med förbehåll för osäkerheten kring asylinvandringen på grund av kriget i Ukraina. SCB har gjort fem olika scenarion. Befolkningsökningen är inte jämn i alla åldrar och befolkningen ökar mest i de äldre åldrarna.

I framskrivningen antas en fortsatt ökande livslängd. Under hela perioden beräknas fler födas än avlida, men de närmaste åren antas födda barn per kvinna att minska. Ökningen för riket beräknas till 0,5–0,6 procent per år för de närmaste åren. Örebro läns befolkning ökade med 0,4 procent 2021, vilket var i samma nivå som året innan. Tidigare år har ökningstakten uppgått till ungefär en procent per år.

4.3 Regionsektorns ekonomiska läge

Verksamhetens resultat för regionerna uppgick till 14 miljarder kronor för 2021, vilket var 8 miljarder lägre än 2020. Skatteintäkterna uppgick till 290 miljarder kronor 2021, vilket var en ökning med 6 procent jämfört med föregående år. Generella statsbidrag och utjämning låg på samma nivå som 2020. Verksamhetens intäkter ökade med 13 procent, från 89 miljarder kronor 2020 till 101 miljarder kronor 2021. Verksamhetens kostnader ökade med 33 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning på 8 procent mot 2020. Endast två regioner redovisar ett negativt verksamhetens resultat.

Trots ett minskat verksamhetsresultat redovisade regionerna ett fortsatt starkt resultat efter finansiella poster på 22 miljarder kronor. Resultatnivån var 3 miljarder högre än 2020. Endast en region uppvisar ett negativt resultat efter finansiella poster. (Källa: SCB).

5. Budget för 2023 med plan för 2024–2025

5.1 Allmänna förutsättningar

Resultatbudgeten baseras på ekonomiskt utfall till och med 2021 samt SKR:s prognos för skatteunderlag och löne- och prisindex från april 2022. Resultatbudgeten är uppdaterad utifrån ovan angivna förutsättningar vad gäller uppräknig av skatter, generella bidrag samt löne- och prisuppräknig.

Resultatbudgeten omfattar de ekonomiska effekterna av tidigare beslutade särskilda satsningar samt delvis utnyttjande av 2022 års planeringsreserv. En planeringsreserv finns för respektive år för att kunna möta tillfälliga resultatsvängningar. I de regiongemensamma posterna finns kostnader för pensioner, vilka har beräknats utifrån Skandias prognos per 30 mars. Skandias prognos innefattar de nu kända effekterna av en övergång till nytt pensionsavtal A-KAP KR från 2023.

Finansnettot är kalkylerat från att investeringar för externa hyresgäster görs med upplåning och en gällande avkastning om fem procent på placerade medel och bygger på att finansiella intäkter, det vill säga realiserade värdeökningar i pensionsmedelsportföljen, motsvarar finansiell kostnad för pensionskulden respektive år. Mellanskillnaden mellan den beräknade totala avkastningen och det som räknats in i resultaträkningen redovisas som orealiserade värdeförändringar i resultatalkylen. Dessa ska inte räknas in i balanskravsresultatet.

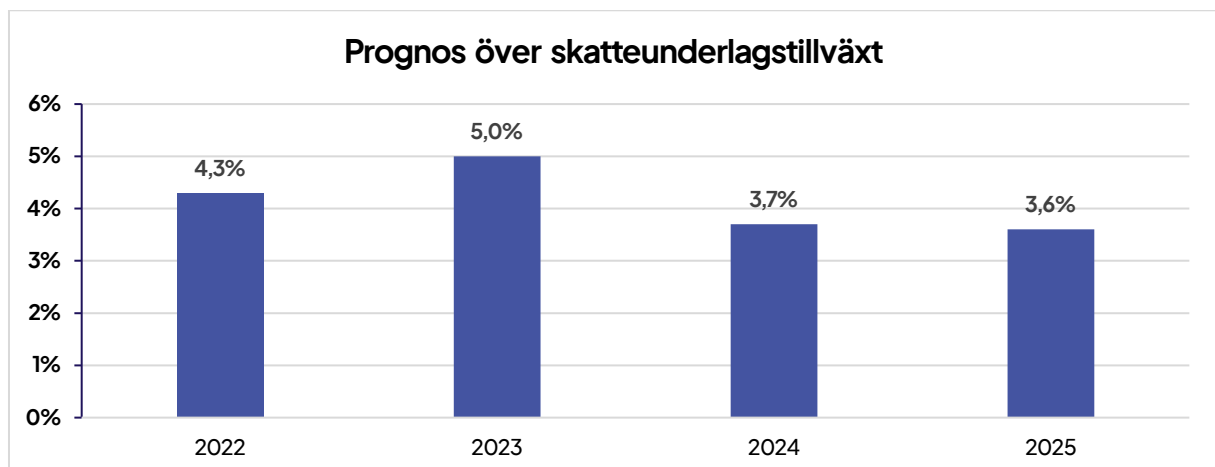
Resultatbudgeten baseras på att nämnderna har en ekonomi i balans för samtliga år.

5.2 Skattesats

Skattesatsen för Region Örebro län är oförändrad från föregående år och uppgår för år 2023 till 11,55 kronor.

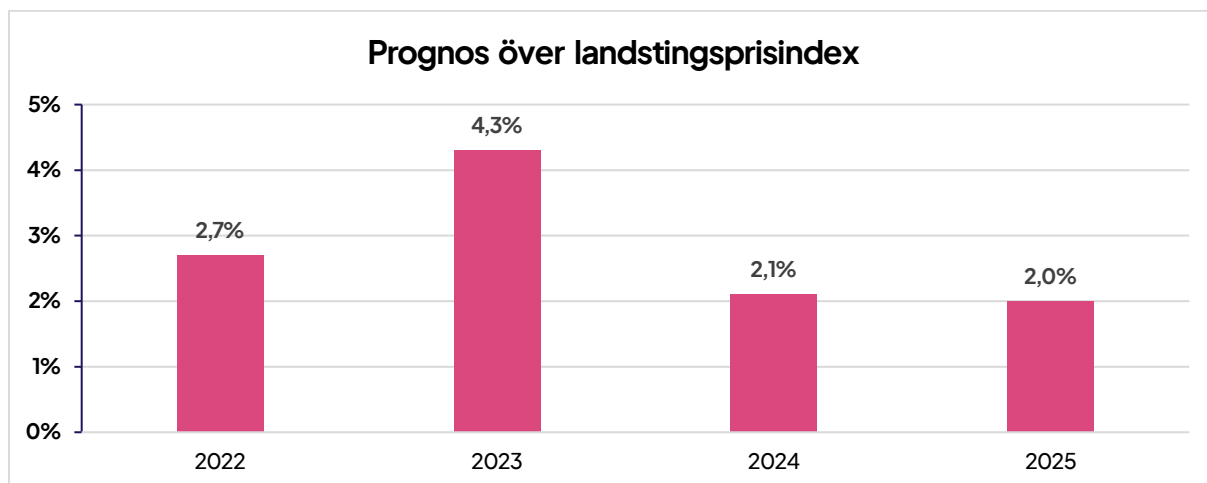
5.3 Skatteintäkter, generella bidrag och specialdestinerade statsbidrag

SKR har lämnat planeringsförutsättningar för regionerna för åren 2023–2025. Skatteintäkterna beräknas 2023 till 8 422 miljoner kronor, vilket är 488 miljoner kronor högre än budget 2022. Generella statsbidrag och utjämningsavgiften beräknas till 2 948 miljoner kronor, vilket är en minskning med 85 miljoner kronor från budget 2022. I förändringen ingår ännu ingen justering av statsbidraget för läkemedelsförmånen. När beloppet för 2023 är känt beslutar regionstyrelsen om tilläggsbudgetering av statsbidraget för läkemedelsförmånen samt fördelning till berörda nämnder. En preliminär beräkning av statsbidragets höjning 2023 ligger för närvarande på 32 miljoner kronor. Specialdestinerade statsbidrag som är kopplade till befintliga överenskommelser mellan staten och SKR redovisas på respektive berörd nämnd. I det fall nya eller utökade statsbidrag beslutas efter att regionfullmäktiges budget har fastställts ska regionstyrelsen fatta beslut om vilka nämnder som får ta del av statsbidraget.

5.4 Bedömd prisutveckling i sektorn

I löne- och prisindex (LPIK) ger SKR sin bedömning av regionsektorns prisutveckling. LPIK baseras på SKR:s ekonomiska antaganden och ändras i takt med nya bedömningar av samhällsekonomin. I indexet ingår inga volymförändringar. SKR har per april reviderat upp sin bedömning av indexutvecklingen, dels till följd av en stigande inflation och till följd av ökade kostnader för pensioner till följd av nytt avtal. LPIK inklusive läkemedelspriser beräknades per april 2022 till 4,3 procent för 2023, 2,1 procent för 2024 och 2,0 procent för 2025.

Ramarna till styrelse och samtliga nämnder räknas upp med LPIK inklusive läkemedel. Uppräkningen för 2023 uppgår till totalt 452 miljoner kronor. Därutöver ska kompensation för ökade läkemedelskostnader delas ut till verksamheten i samma nivå som Region Örebro län erhåller ökade statsbidrag för läkemedel inom förmånen.

5.5 Regionstyrelsens planeringsreserv

En reserv behövs för att kunna möta eventuella uteblivna intäkter eller tillkommande kostnader som uppstår under året. För samtliga år i planperioden budgeteras en planeringsreserv på 25 miljoner kronor, vilken styrelsen kan besluta om att disponera. Omställningen till svårare ekonomiska förutsättningar innebär att alla verksamheter behöver förändras och utvecklas för att kunna utföra uppdragen med minskad resursförbrukning.

5.6 Investeringar

De höga investeringsvolymerna påverkar Region Örebro läns ekonomi negativt. Enligt vår bedömning måste den negativa trenden brytas så fort som möjligt. Stor återhållsamhet måste därför gälla såväl inom driftskostnader som inom investeringskostnader en tid framöver. Efter flera år av höga investeringsvolym som finansierats genom belåning och återlån, behöver regionens ekonomi tid till att återhämta sig. Återlån behöver betalas tillbaka och det egna kapitalet byggas upp inför en kommande lågkonjunktur.

I vår budget påbörjar vi denna process genom att föreslå en återhållsamhet av investeringar kommande år. Trots det uppgår de föreslagna investeringarna till relativt stora belopp och Region Örebro läns likvida medel räcker inte för att täcka kostnaderna. Även i vår budget återfinns därför belåning, om än i mindre omfattning än om samtliga föreslagna investeringar skulle genomföras. Trots det är vi oroade över att den totala lånevolymen uppgår till mycket stora belopp. I vår budget använder vi därför befintliga medel för att hålla nere den totala lånevolymen. Vi reserverar oss dock för att justera lånevolymen om prognosen för innevarande år ändras.

Sverigedemokraterna är medvetna om att de minskade investeringsvolymerna kommer innebära prioriteringar och föreslår därför att regiondirektören ges i uppdrag att presentera förslag på investeringar som totalt inte överstiger 750 miljoner kronor år 2023, 600 miljoner kronor år 2024 samt 500 miljoner kronor år 2025.

Prioriteringar görs enligt följande ordning där 1 har högsta prioritet:

1. Påbörjade projekt som inte kan senareläggas.
2. Nödvändiga reinvesteringar inom hälso- och sjukvården.
3. Investeringar som är nödvändiga ur arbetsmiljösynpunkt.
4. Investeringar som medför stora kostnadsökningar om de inte genomförs omgående.
5. Investeringar som är nödvändiga på grund av beslut på nationell nivå.
6. Övriga nödvändiga investeringar.

6. Regionövergripande

6.1 Agenda 2030

6.1.1 Agenda 2030 och Sverigedemokraternas inriktning

Den 17 december 2020 beslutade Riksdagen att Regeringens proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030 ska genomföras. Dessförinnan har Agenda 2030 använts, men inte varit tvingande. Det övergripande målet regeringen satt upp och som bifallits i riksdagen, ska tydliggöra Sveriges åtagande att genomföra Agenda 2030 för hållbar utveckling i en ekonomisk, social och miljömässig dimension. Genomförandet ska utgå från den svenska kontexten när det gäller förhållanden, behov och möjligheter. Vidare bör genomförandet baseras på en specificering av nytta och målstyrning och hur mätbar effekt uppnås av genomförandet. Dessutom ska genomförandet gagna nationen Sverige såväl som landets regioner och kommuner. Genomförandet ska också relateras till goda näringslivsförutsättningar för tillväxt och företagande, vilket är det som möjliggör välfärd.

Den ledande rollen som regeringen i propositionen menar ska gälla Sverige internationellt, får inte gå före att lösa de nationella problemen och behoven i Sverige utifrån svensk kontext och svenska förutsättningar. En stor del i propositionen utgörs av övergripande hållbar hållning inom miljöpolitiken. Där menar Sverigedemokraterna att reella miljöförbättrande åtgärder ska sättas in, inte minst viktigt är en säker och hållbar klimat- och miljöpolitik genom satsning på fjärde generationens kärnkraftsreaktorer samt generellt är det nationella förvaltarskapet av stor vikt. Vi menar även att de redan existerande riksdagsbundna målen inte i sin helhet ska användas som utgångspunkt för genomförandet, vilket regeringen avser.

6.1.2 Agenda 2030 i vår region

Agenda 2030 är ett övergripande vägledande dokument som kan utgöra ett positivt instrument vid integrering relaterad till svenska förhållanden, behov och möjligheter. Det som beslutats i Sverige om genomförandet av Agenda 2030 gällande princippunkterna, är tolkningsbart. Den svenska kontexten och det som är hanteras och utgör behov i regionen ska utgöra utgångspunkten för hur Agenda 2030 används.

I Region Örebro läns verksamhet prioriterar Sverigedemokraterna särskilt sjukvården, detta genom exempelvis utökning av kompetensen på vårdcentralerna. Det svarar mot agendamål tre om god hälsa och välbefinnande. Vi verkar för hushållning och ekonomisk långsiktighet samt rimliga satsningar. Detta exempelvis genom avvecklandet av huvudmannaskapet för Kävesta folkhögskola för en ekonomi i bättre balans där vården bör prioriteras högre, detta svarar mot agendamål tre och åtta. Ägandet av Örebro läns flygplats bör tas över av staten och inte belasta regionens skattebetalare då verksamheten inte håller ekonomiskt, detta motsvarar att se till hållbar infrastruktur mål nio. Samarbetet med Central Sweden bör avslutas då vinsten med deltagandet inte motsvarar kostnaden, vilket svarar mot mål åtta.

Samtliga 17 huvudmål i Agenda 2030 är övergripande och ansluter till det demokratiska välfärdssystem som Sverige redan har som utgångspunkt. Detta står även Sverigedemokraterna för i Region Örebro län.

6.2 Avsluta samarbetet med Fairtrade

Systemet som Fairtrade bygger på är att bönderna garanteras minimipriser för sina varor. Detta minimipris gör så att den välbeprövade marknadsprincipen om utbud och efterfrågan förvrids. Överproduktion och dumpning på den vanliga marknaden kan därmed bli resultatet, vilket gör att fattiga bönder som inte är med i Fairtrade får sälja sina produkter till lägre priser. Det finns mycket forskning som visar på att detta är Fairtrades svagheter. Att snedställa konkurrens på marknaden för livsmedelsprodukter är inte särskilt långsiktigt hållbart, om vi på riktigt vill att människor ska lyfta sig ur fattigdom. Vi vet att det är marknadsekonomi och privat äganderätt som tillsammans med demokrati, utbildning och rättsstat är nyckeln till en positiv ekonomisk förändring.

Det kostar även Region Örebro län 30 000 kr varje år att fortsatt vara en Fairtrade-diplomerad region, förutom de extra kostnader som läggs på produkterna som köps in. Fairtrade ägs dessutom av LO och Svenska Kyrkan som har ett aktiebolag vilket tar in alla intäkter och en förening som samlar in bidrag av skattebetalarna för att opinionsbilda. Vinsterna från licenserna ackumuleras i aktiebolaget och föreningen söker nya skattebidrag varje år. På så sätt får skattebetalarna betala för LO:s opinionsbildning medan deras aktiebolag får behålla alla intäkter. Sverigedemokraterna anser inte detta är förenligt med vad en region ska syssla med.

- Region Örebro län ska i fortsättningen inte vara en Fairtrade-diplomerad region.
- Kraven på inköp av Fairtrade-märkta varor ska tas bort.

6.3 Utökad säkerhet inom Region Örebro läns verksamheter

Varje arbetsgivares absoluta skyldighet är att vidtaga alla tänkbara åtgärder för att öka personalens trygghet. Vi har i media kunnat läsa om att det förekommit våldsamma inslag mot medarbetare, där hot om dödligt våld, hot om våldtäkt och sexuella trakasserier, slag mot huvud, sparkar mot mage och strypgrepp återfinns i avvikelserapporterna. Ökade oroligheter och våldsamma händelser i anslutning till akutmottagningar har också blivit vanligare. Hot och våld är aldrig acceptabelt.

Vi är väl införstådda med att huvudproblemet inte löses genom extra eller hårdare bevakning, utan att det snarare bottnar sig i personalbrist, samt samhällsutvecklingen i övrigt. Men vetskapen om att man snabbt kan få hjälp på våra sjukhusområden är nödvändig, för att stärka den upplevda och faktiska tryggheten både hos medarbetarna och hos patienterna. Därför ska fortlöpande behovsanalys kring vad som fordras för att personalen ska vara trygg på sin arbetsplats göras. Det kan vara utökad och mer effektiv kameraövervakning i och omkring våra sjukhusområden och vårdcentraler. Man ska tillsätta de åtgärder som krävs för att trygga arbetsplatserna.

- Region Örebro län ska kontinuerligt utvärdera och bygga ut säkerheten i syfte att förbättra, effektivisera och öka både den upplevda och faktiska tryggheten.

6.4 Färre möten i externa lokaler – fler digitala möten

Den världsomspännande pandemin vi genomlevt de senaste åren blossar fortfarande över vissa delar av världen och vad den har gett för totala effekter på regionens verksamheter vet vi inte riktigt vidden av ännu. Det vi vet är att de ekonomiska underskott vi hade redan innan pandemin finns kvar och vi har dessutom en vårdskuld att ta hand om. De statsbidrag som tillkommit är tillfälliga och vi måste få en budget i balans även utan dem och få verksamheterna att gå ihop. Ett sätt att minska kostnader som regionen har är att de olika möten som sker, i största möjliga mån hålls i lokaler som regionen har i sitt bestånd. Som det är idag förläggs vissa möten på externa, dyra anläggningar, som exempelvis Loka Brunn, där kostnaden hamnar på tiotusentals kronor extra per sammanträde. Region Örebro län har många fastigheter där man i stället skulle kunna sammanträda när behov av andra lokaler uppstår än de vanliga sammanträdesrummen. Exempelvis finns det mötesrum på USÖ, Karlskoga lasarett, Lindesbergs lasarett, Länsteatern, Örebro läns museum och på vårdcentralerna i länet. I pandemins spår har vi nu även varit tvungna att skynda på utbyggnaden av digitaliserade möten, vilka kan användas i allt högre grad framöver med stora vinster både vad gäller pengar, tid, resor och därmed också miljön.

- Möten i Region Örebro läns regi ska i största möjliga mån hållas i egna lokaler.
- Digitala möten ska, där det är lämpligt och kostnadseffektivt, prioriteras för att reducera kostnaderna.

6.5 Digitalisering

Digitala lösningar som nu skapas ställer i högre utsträckning krav på snabba internetanslutningar. Få tjänster designas idag med den äldre överföringstekniken i åtanke, samtidigt pågår det en nedmontering av de gamla kopparledningarna, vilket i huvudsak på landsbygden dödar populära tekniker såsom ADSL. Dagens utbyggnad av de mobila näten är helt nödvändiga för att landsbygden till viss del ska kunna säkra sin framtida internetuppkoppling. Men de mobila näten är i sig inte en tillräckligt god lösning, då de mobila näten inte kan garantera en fast hastighet och täckningsgraden varierar stort. Detta är speciellt kännbart på just landsbygden, där störningar såsom radioskuggor inte är ovanliga.

År 2020 var 80,52 procent av länets hushåll uppkopplade till fiber. Att nå målet om 95 procent av hushållen till år 2025, kräver alltså stora insatser för att uppfyllas. Glädjande nog hade 91,67 procent av länets hushåll år 2020 fiberkablar i sin direkta närhet. Vilket innebär att ungefär 10 procent av länets hushåll idag har möjlighet att ansluta sig, men har av olika anledningar inte göra det. Här krävs utredningar för att se vilka hinder som kan minimeras för att uppmuntra anslutning till fiber.

Ett förstärkt samarbete med länets kommuner och lokala intresseorganisationer krävs i syfte att förbättra utbyggnadstakten i de områden där täckningsgraden är låg. Annars är risken stor att en betydande del av länets medborgare hamnar i ett digitalt utanförskap. I takt med att regionen även utvecklar sitt digitala utbud, med en större förväntan kring att dessa är den huvudsakliga vägen in, ökar både frustrationen, hjälplösheten för vårdsökande patienter och arbetsbördan för personalen när god tillgång till internet blir bristande. Arbetet med fiberutbyggnaden har över tid stannat av mer och mer, ofta då intresseorganisationer inte har råd att betala för de långa sträckor som ofta krävs för att nå just deras del i landet. För att säkerställa fortsatt utbyggnad i en tillräckligt snabb takt måste staten ta ett mer aktivt ansvar, främst ekonomiskt, för att täcka de sista hålen i fibernätet. Därför ska Region Örebro län driva den frågan tillsammans med SKR så att framtidens fibernät skyndsamt kommer på plats till samtliga hushåll i landet.

- Samarbetet med länets kommuner och lokala intresseorganisationer ska stärkas för att förbättra utbyggnadstakten av fiber i de områden där täckningsgraden idag är låg.
- Utred anledningarna och hindren för de som har fiber i nära anslutning, men som inte valt att koppla in fiber. I syfte att minimera hinder och uppmuntra fler att ansluta sig till fibernätverket.
- Region Örebro län ska i samarbete med SKR driva frågan om att fiber är en statlig angelägenhet och att Regeringen hanterar frågan på liknande sätt som när telefonnätet en gång byggdes och mer aktivt finansierar den slutliga utbyggnaden.

7. Regionfullmäktige

7.1 Effektivisering och sparkrav på verksamheterna

För att Region Örebro läns ekonomi ska klara en kommande lågkonjunktur krävs att samtliga verksamheter arbetar med effektiviseringar. Det är också nödvändigt att minska anslagen till flera verksamheter. Dock ska besparingar alltid godkännas av Regionfullmäktige om de har stor påverkan på regioninvånarnas tillgång till god och jämlik vård.

I Sverigedemokraternas budget görs uppräknig för löne- och prisjustering inklusive läkemedel enligt SKR:s prognos.

7.2 Halvera grundbeloppet vid uträkning av partistödet

Region Örebro län betalar idag ut 11 281 200 kronor per år i partistöd. Varje parti får som lägst ut ett grundbelopp samt ytterligare ett grundbelopp för varje mandat man besitter i regionfullmäktige, grundbeloppet ligger idag på 142 800 kronor. Enligt beslut är grundbeloppet 3 gånger prisbasbeloppet, prisbasbeloppet ligger år 2021 på 47 600 kronor, men räknas upp varje år. I tider då regionens ekonomi är i ett besvärligt läge behöver samtliga verksamheter bidra till besparingarna. Det gäller även den politiska verksamheten.

Därför vill Sverigedemokraterna minska grundbeloppets storlek från att idag ligga på 3 gånger prisbasbelopp till att i stället ligga på 1,5 gånger prisbasbelopp. Med detta gör Sverigedemokraterna en besparing om 5 640 600 kronor, baserat på 2021 års prisbasbelopp om 47 600 kronor.

- **Partistödet ska halveras genom att ändra kalkylen på grundbeloppet från 3 x prisbasbelopp till 1,5 x prisbasbelopp.**

7.3 Fika under nämndmöte bekostas via avdrag på förrättningsarvodet

Det är självklart trevligt med en eller två fikapausar under ett nämndmöte eller regionfullmäktige, men det känns inte fullt ut försvarbart gentemot skattebetalarna att de ska bekosta fikaten för ledamöterna. Sverigedemokraterna vill därför införa ett system som liknar dagens kostavdrag för personalfika. Men till skillnad från att dra av en fast summa per månad vill vi i stället att avdraget görs per möte. Likt systemet för personalfika, ska ledamöten eller ersättaren ha möjligheten att kunna avstå fikaten helt och därmed inte få något avdrag på sitt arvode. Vi anser dock att det läggs lite väl mycket pengar på just fika, därav vill vi fastställa avdraget till 50 kronor per förrättningsarvode för att ge nämnderna en fast och mer försvarbar fikabudget inför varje nämndmöte.

- **50 kronor för fika ska dras av på varje förrättningsarvode som härstammar från nämnd eller regionfullmäktige, såvida inte ledamöten eller ersättaren på förhand frånsagt sig fika. I de fall månadsarvode ersätter förrättningsarvode, ska i stället fikaten dras av från månadsarvodet.**

8. Regionstyrelsen

8.1 Länsomfattande insatser emot narkotikabruk riktat till ungdomar

Uppdrag till Regionstyrelsen:

- Att genomföra länsomfattande insatser emot narkotikabruk, riktat till ungdomar.
- Att i samverkan med BUP, skolor och andra lämpliga aktörer utöka det förebyggande ANDT-arbetet riktat mot ungdomar.
- Att förmedla kunskap och förändra synen på narkotika bland ungdomar.
- Att fånga upp och hjälpa de ungdomar som brukar droger, att komma till rätt hjälpinstans i ett tidigare skede.
- Att inventera samt utreda vilka insatser Region Örebro Län erbjuder unga med missbruksproblem samt utreda vilka insatser som behöver lyftas fram.

Regionen ska verka för ett narkotikafritt samhälle. Vi ser med oro på utvecklingen där en mer liberal narkotikasyn vunnit mark hos ungdomar under senare år. Förutom att tillgängligheten via Internet har ökat, kryper även användandet ned i åldrarna, vilket oroar oss än mer. Vi anser att det är viktigt såväl ur ett hälsoperspektiv som ur ett samhällsperspektiv, att droganvändandet minskar.

Det finns få riktade insatser mot ungdomar med missbruksproblem och det är en av anledningarna till att många av dem är djupt nere i missbruk när beroendevården väl kommer in kontakt med dem. Vi måste nå dessa personer och fånga upp dem tidigt. Ett sätt att göra detta är samverkan med BUP och skolorna där man kan upptäcka och vidta åtgärder i ett tidigt stadium.

- Unga som riskerar att hamna i ett missbruk ska erbjudas insatser i en bred samverkan mellan länets kommuner och Region Örebro län.

8.2 Staten ska överta huvudmannskapet för Örebro Läns Flygplats AB

Vi har en överetablering av flygplatser i Mellansverige. Många mindre flygplatser har därför svårt att få ekonomin att gå ihop och flera av dessa är medfinansierade lokalt av skattebetalarna genom att kommuner och regioner går in som delägare i dem. Vi menar inte att det nödvändigtvis är fel att det finns en flygplats i Örebro län. Vad vi motsätter oss i grunden är att regionens skattemedel finansierar upprätthållandet av denna överetablering, vilket gör att våra grannlän står inför samma ekonomiska faktum som Region Örebro län, där man ständigt tvingas lämna driftbidrag för att ekonomin i flygplatserna ska gå ihop.

Sverigedemokraternas inriktning är att de mindre flygplatserna ska ägas av staten och i grunden finansieras genom de vinster som de större flygplatserna gör (likt den finska modellen). Fram tills dess att beslut tas nationellt om en inriktning likt den "finska modellen" ska Region Örebro län arbeta för ett avvecklande av huvudmannskapet för Örebro Läns Flygplats AB.

- Region Örebro län ska avveckla sitt huvudmannskap i Örebro Läns Flygplats AB.

8.3 HBTQ-certifiering och diplomering

Uppdrag till Regionstyrelsen:

- Ta bort alla krav på HBTQ-utbildningar för personalen och HBTQ-certifiering och diplomering av våra verksamheter.
- Utred och redovisa kostnaderna för utbildningarna och certifieringarna/diplomeringarna för de senaste fem åren.

Sverige har länge varit ett föregångsland när det gäller öppenheten och respekten för olikheter. Sverigedemokraterna vill att alla ska behandlas lika av lagen oavsett sexuell läggning eller identitet och att diskriminering ska bekämpas. Många HBTQ-personer lever under hedersförtryck, där de upplever att de inte är fria att leva som de vill och utsattheten för hatbrott med homofobiska motiv ökar. Särskilt svårt kan det vara för HBTQ-personer som växer upp i utsatta områden och i miljöer där främmande och reaktionära kulturer dominerar och det svenska samhällets inflytande är svagt. För Sverigedemokraterna är kampen emot hot, våld, hatbrott och hederskultur den viktigaste frågan för att förbättra HBTQ-personers ställning.

I regionens verksamheter ska alla bli bemötta med respekt och ingen ska bli diskriminerad. Det är många områden som regionens personal måste vara insatt i och ha kunskap om för att kunna bemöta människor på ett bra sätt i verksamheterna. Det kan handla om att man ska främja patientens integritet och göra denne mer delaktig, men även om att kunna upptäcka hedersrelaterat tvång och våld, missbruk, misshandel eller annan utsatthet och eventuella omkringliggande orsaker till att en patient mår eller reagerar på ett visst vis. Med sunt förnuft och genom att behandla människor på ett jämlikt sätt kommer man väldigt långt, men dessa mångfacetterade ämnen behöver ändå lyftas och dryftas som en del av vidare kunskapsinhämtning på arbetsplatsträffar, vidareutbildningar och i liknande forum för att kunna ge patienterna ett bra bemötande.

Innebörden av ordet bemötande förklaras med följande utdrag från en publikation av Socialstyrelsen:

”Ett gott bemötande i hälso- och sjukvården är en av de viktigaste faktorerna för att utveckla en mer jämlik hälsa, vård och omsorg. Bra bemötande är mer än en trivselfråga – det handlar även om kvalitet och om att bygga tillit i mötet mellan patienten och vårdpersonalen. Bemötandet har också betydelse för patientsäkerheten och kan till exempel påverka patientens mottaglighet för vård och behandling. Varje möte är unikt och behöver anpassas efter patientens behov och förutsättningar. Två experter möts på lika villkor – vårdpersonalen är expert på det kliniska, patienten är expert på sig själv. Centralt i varje möte är att ge patientens unika berättelse utrymme, lyssna och agera på den.”

Dessa ord förpliktar och vi vänder oss emot att man väljer ut en grupp där det läggs en massa extra resurser på bemötandet. Vi ser det inte som ett verkningsfullt och effektivt sätt att på bred front arbeta med bemötandefrågan. Denna grupp ska naturligtvis ingå som en del i alla andra frågor som har med bemötande att göra och lobbygrupper behöver inte sponsras för att uppnå detta. Vi anser därför inte att HBTQ-diplomering/certifiering av regionens verksamheter är det som skattebetalarnas pengar eller de anställdas arbetstid ska gå till. Region Örebro län skrev i februari 2009 under CEMR-deklarationen.

I artikel 10 punkt 1 i CEMR-deklarationen kan man läsa:

1. Undertecknaren är medveten om att diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, egendom, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning är förbjudet.”

Sverigedemokraterna anser att syftet med HBTQ-perspektiv och HBTQ-certifieringar/diplomeringar uppfylls genom undertecknandet av CEMR-deklarationen, som vi också står bakom, vi är förvissade om att vår personal kan behandla alla våra patienter med hänsyn utifrån denna artikel. Därmed anser vi att HBTQ-certifieringarna/diplomeringarna av våra verksamheter är överflödiga och enormt kostsamma och vi bedömer att de tar tid från de huvudsakliga arbetsuppgifter regionens personal egentligen ska ägna sig åt.

- I regionens verksamhet ska alla bemötas med respekt och ingen ska bli diskriminerad.
- HBTQ-frågorna ska lyftas i samma grad som alla andra frågor som behandlas under hanteringen av bemötandefrågor.

8.4 Satsning på regionens äldre

I spåret av pandemin har det åskådliggjorts att det är den äldre andelen av regionens invånare som far mest illa när vårt samhälle hamnar i kris. En anledning till att konsekvenserna blev svåra under pandemin är egentligen att mycket av servicen varit eftersatt under årtal redan innan krisen inträffade. I syfte att förbättra den regionala servicen för den äldre generationen och att därigenom kunna erbjuda bättre förberedelser inför kommande samhällskriser, gör Sverigedemokraterna i årets budget en satsning på generellt bättre service för regionens äldre.

8.5 Kris- och krigsberedskap

I pandemins spår och pågående oroligheter i vårt direkta närområde, ser vi att Region Örebro län idag saknar den krisberedskap som behövs. Regionen ska ha ett beredskapslager av de produkter som fordras för att inga brister ska uppstå vid en krissituation i framtiden. En modernare inställning kring de tidigare beredskapslagren måste införas. Men för att inte dras med beredskapslagrens brister, vill vi implementera säkerhetslager. Säkerhetslager är en term som används inom lagerstyrning och logistik för att beskriva den extranivå av varor som lagerförs för att täcka avvikelser i efterfrågan eller leveranser. Det handlar alltså om att bygga en kontinuerlig buffert som minskar risken att stå utan varor vid leveransproblem. Fördelen med säkerhetslager är att varorna hela tiden används, till skillnad från beredskapslager, samt att det är mer strukturerat och har högre kapacitet, jämfört med omsättningslager som är en liknande lagringstyp.

Frågan kring allmän avsaknad av civilförsvaret är sedan Rysslands invasion av Ukraina och pågående NATO-ansökan viktigare än någonsin. Staten koordinerar nu arbetet med uppbyggnaden av ett nytt civilförsvaret. En viktig del att börja med, handlar om att identifiera de funktioner som kräver en krigsplacering inom regionen. Det krävs även arbete med att inventera samtliga skyddsrum och börja öva Regionstyrelsen kring olika scenarion kopplat till kris eller krig. Region Örebro län måste även ha framtagna dokument och rutiner som hanterar hur vi agerar vid skärpt eller högsta beredskap.

- Intensifiera beredskapsplaneringen med bland annat krigsplacering i regionens organisation.
- Påbörja inventering av regionens samtliga skyddsrum och ta fram eventuell åtgärdsplan.
- Regionstyrelsen ska övas kring höjd beredskap för att identifiera brister och arbeta fram nya rutiner.
- Påbörja utredning och planering för att införa säkerhetslager som innehar en buffert om 6 månader.

9. Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Sjukvården är ett område som prioriteras högt av svenska medborgare. De är därför villiga att betala en hög skatt, vilket i sin tur ska garantera en tillgänglig vård av hög kvalitet. Patienter ska få rätt vård, i rätt tid, på rätt plats och efter deras särskilda behov. Vår skattefinansierade sjukvård har bara legitimitet om den kan leva upp till hälso- och sjukvårdslagen ambitioner. Det är därför av yttersta vikt att region Örebro län tillgodoser svenska medborgares rätt till en tillgänglig sjukvård av hög kvalitet utifrån de lagar som finns.

Svensk sjukvård har tidigare varit en förebild för omvärlden. Så är det tyvärr inte längre. Idag har Sverige långa vårdköer och alltför många patienter tvingas vänta längre än vårdgarantins 90 dagar. Inom akutsjukvården ser vi en utveckling i Örebro där en redan låg bemanning har svårt att patientsäkert klara sitt uppdrag i och med flytten till H-husets större lokaler. Stängningen av förlossningen och nedmonteringen av avdelning Q i Karlskoga har gjort att många i personalen jobbar inom andra regioner eller bytt yrkesbana. Bristen på kompetent personal är ett faktum. Sverigedemokraterna ser tillgänglighet inom vården samt åtgärder för att behålla kompetent personal som särskilt prioriterade områden. I Sverige ska alla medborgare erbjudas bästa möjliga sjukvård inom rimlig tid, oavsett hemort eller plånbok. Vi vill ge vårdpersonalen den uppskattning de förtjänar i form av rimliga löner och en god arbetsmiljö. Vi vill se ett Sverige där kvalitet, tillgänglighet och säkerhet garanteras genom välutbildad och engagerad personal, ett Sverige där infödda svenskar inte diskrimineras i förhållande till personer som vistas i landet illegalt.

Självfallet bör sjukvården tillföras mer resurser, men vi ser även potential att förbättra vårdens metoder så att resurserna används mer effektivt, vilket är särskilt viktigt för att minska köerna. Det kan handla om allt från att flytta hanteringen av journaldokumentation och annat administrativt arbete eller särskilt anställda vårdadministratörer, samordning av lediga vårdplatser över hela landet till att ta bort omotiverade arbetsuppgifter som inte har någon egentlig verkan. Vi välkomnar konkurrens inom välfärdssektorn så länge detta leder till ökad valfrihet, kvalitet och patientnöjdhet. Sverigedemokraterna vill se en vård där sjukvårdspersonalen får den uppskattning de förtjänar i form av rimliga löner och en god arbetsmiljö. En vård där kvalitet, tillgänglighet och säkerhet garanteras genom välutbildad och engagerad personal som sätter patienten i centrum.

9.1 Extra semestervecka till vårdpersonal kopplad till nära Covid-vård

Uppdrag till Hälsa- och sjukvårdsnämnden:

- Ta fram underlag för att kunna erbjuda personalen som arbetat med Covid-vård en extra semestervecka 2023.

Under pandemin har personalen inom hälso- och sjukvården tagit ett extremt stort ansvar för att vården ska fungera. Det är inte ovanligt att arbetsscheman samt semesterperioder har förändrats utefter hur pandemiläget ser ut. Utöver att personalen har fått ett speciellt tillägg efter hur de arbetat med Covid-sjuka patienter så har ingen kompensation utgått mer än en extra ersättning för flyttade semesterveckor.

Personalen inom de verksamhetsnära vårdformerna har visat på flexibilitet och lojalitet, semesterplaneringen för den enskilde har varit svår att planera eftersom de anpassat sig till arbetsgivarens önskemål och behov.

- **Personal som arbetat med Covid-vård ska erhålla en extra semestervecka som kompensation för deras insatser under pandemin.**

9.2 Satsning på sjukvården och arbetsmiljön

Sjukvården är den största och viktigaste uppgiften Region Örebro län har och det är också där Sverigedemokraterna lägger störst satsningar. Svensk sjukvård kännetecknas idag av bristande tillgänglighet, personalbrist, långa vårdköer, vårdplatsbrist, hög sjukfrånvaro och hyrläkare och personal som vänder sig till en annan arbetsgivare. Vårdpersonalen på våra sjukhus gör ett fantastiskt arbete trots personalbrist, stängda vårdplatser och ökat tryck i vården. Det går inte att i kronor och ören värdera de insatser denna arbetsgrupp dagligen utför. För att kunna behålla erfarna medarbetare måste kunskap och erfarenhet löna sig. Kunniga medarbetare med lång erfarenhet slutar när löneskillnaden mellan dem och nyexaminerade sjuksköterskor krymper till nästan ingenting.

Många säger upp sig och får snabbt ett nytt jobb med högre lön och bättre villkor. Någon typ av kompetenstrappa måste införas så att skillnaderna i lön mellan en nyanställd/nyutexaminerad och en med lång anställning och erfarenhet blir relevanta. Genom att förbättra villkoren och arbetsmiljön kan vi också locka tillbaka de medarbetare som slutat eller de som jobbar inom andra professioner eller utomlands. Vid anställning ska man få träffa sin chef och få information om vad arbetet innehåller och vad som förväntas av den som är anställd. En strukturerad yrkesintroduktion ska genomföras vid anställningens första tid så att nyutbildade får en bra start i sitt yrkesliv. Detta bidrar till en god start för den anställde och en trygg bas att utgå ifrån. Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare som har ett effektivt resursutnyttjande och en strategisk kompetensförsörjning.

Formalia och administration skapar stress och tar tid från kärnuppgifterna hos den medicinska professionen. Att låta de olika yrkesutövarna i första hand utföra de arbetsuppgifter de är utbildade för och så långt det är möjligt befria dem från uppgifter som med fördel kan skötas av annan personal, ger vårdpersonalen mer tid för patienterna. En arbetstidsrevidering ska göras för att se över arbetstiderna och hur dessa eventuellt kan förändras och bli bättre för att öka trivselen och förbättra arbetsmiljön för regionens medarbetare.

→ Erfarenhet ska premieras med skälig löneutveckling.

9.3 Tillgängligheten

Drop-in mottagningar är en väg att gå för att öka tillgängligheten och har även införts på samtliga vårdcentraler i länet. För de vårdcentraler som inte har personalbrist är detta bra som alternativ till tidsbeställning, men på många ställen är det samma medarbetare som håller i både tidsbokning och drop-in. Detta gör att tillgängligheten inte alltid blir större, då det ena tar ut det andra. När personalstyrkan finns på plats är detta annars ett bra och uppskattat komplement till tidsbokningen.

Många vårdcentraler har svårigheter att kunna anställa fasta läkare. Detta är ett stort problem både vad gäller kontinuiteten för patienterna och personalen, men även ekonomiskt. En konsekvens som kan uppstå när man inte får kontakt med sin vårdcentral är att man istället väljer att besöka akutmottagningen, som då blir överbelastad när de får ta hand om sådant som vårdcentralerna egentligen är till för. En annan möjlighet är även att se över vårdcentralernas öppettider, så det är möjligt att besöka dessa även utanför normala kontors- och arbetstider. Detta skulle optimera vår användning av dagens lokaler och till viss del minska behovet av utbyggnad.

Lokalt chefskap behövs i alla våra verksamheter så att medarbetare har tillgång till sin chef och chefen har en nära översikt över den verksamhet denne har ansvar för. En bra närvarande chef får med sig medarbetarna och skapar trivsel och engagemang. Situationen med hyrläkare och personalbrist är liknande på våra sjukhus liksom på vårdcentralerna. Även här är det svårt med stängda vårdplatser och köer till operationer som följd. Mobila läkarteam är en förstärkning av tillgängligheten till sjukvården för många. Vi anser att den främst ska inriktas mot den del av befolkningen som kan ha svårigheter att själva ta sig till eller från sjukvården.

9.4 Korta vårdköerna och få bort vårdskulden

Uppdrag till Hälsa- och sjukvårdsnämnden:

- Att föreslå effektiva åtgärder för att korta vårdköerna.

Redan innan pandemin var vårdköerna i Region Örebro län långa i förhållande till andra regioner. Kompetensbrist, stängda vårdplatser, sjukskrivningar och ett högt mottagande av asylsökanden är endast några av faktorerna bakom detta. Sverige har, till största delen genom invandring, ökat sin befolkning med en miljon människor på väldigt kort tid. Vårt samhälle, våra system och institutioner är inte byggda för en befolkning på 10 miljoner. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare kan vi få kompetent anställd personal att vilja stanna kvar inom våra verksamheter och kanske även locka tillbaka de som lämnat regionen och även de som bytt yrkesbana. Dessa behövs för att kunna bedriva en patientsäker vård utan köer och för att hinna med det ökade vårdbehovet.

Den långdragna smittsamma pandemin har, förutom att sätta sjukvården och framförallt hälso- och sjukvårdspersonalen under stor press, byggt upp en stor vårdskuld. Vård som fått skjutas på framtiden för att man varit tvungen att prioritera pandemins patienter och de svårast sjuka i första hand. Redan innan denna vårdskuld fanns, kände sig många i vårdpersonalen helt utarbetade med sjukskrivningar och uppsägningar som följd. Vi måste finna lösningar på hur man ska hantera denna vårdskuld utan att lägga ännu mer press på regionens vårdpersonal.

I Sverigedemokraternas budgetförslag avsätter vi riktade medel för att finansiera delar av den uppkomna vårdskulden och därmed säkerställer att arbetet påbörjas. Vårdskulden behöver klargöras och sättas kostnader på. Regionen måste ta fram lösningar på hur denna skuld ska tas itu med. Köerna inom området operation är i dagsläget för långa, som en del i ledet att kunna minska dessa har vi inför 2023 års budget presenterat våra förslag på lösningar:

- Att upphandla externa utförare i arbetet att minska vårdköerna och vårdskulden.
- Att hjälpa varandra över regiongränserna och flytta patienter till där det finns möjlighet, personal och plats att utföra vård som det egna länet inte har möjlighet att utföra.
- Att hyra in extern vårdpersonal som använder våra operationssalar under de tider dessa står tomma.
- Att ha växeltjänstgöring mellan offentlig och privat personal och under denna tid då tar bort hinder som karensregler och dylikt, så att upphandlade företag kan rekrytera personal.
- Att titta på möjligheten att skicka patienter för vård utomlands om man inte kan lösa sina vårdåtaganden i Sverige.
- Att anställa ett komplett operationsteam med syftet att få ner väntetiderna för patienter i vårdköerna.

9.5 Länsklinikernas betydelse och styrning

En viktig kugge i sjukvården är de mindre sjukhusen, där man har en god personkännedom, korta beslutsvägar och stor känsla för ansvar. Högspecialiserad vård kräver dock att den utförs på färre ställen, då den innefattar mycket specialkunskap och dyr teknik. Vilka diagnoser som faller inom just högspecialiserad vård måste vi enas om nationellt. Att sprida ut delar av den högspecialiserade vården i regionen och på så vis stärka de mindre sjukhusens kapacitet samt utbud bidrar till en högre attraktionskraft när det kommer till personalrekrytering och en god och nära vård. Olika typer av volymvård kan flyttas till mindre sjukhus, så att verksamhet och kompetens sprids ut för att upprätthålla annan, mer akut vård.

Ett lokalt ledarskap med en större andel som har det odelade ansvaret för det medicinska, ekonomiska och administrativa arbetet skulle kunna ge förutsättningar till en bättre vård. Varje sjukhus och enhet ska ha närvarande ansvariga chefer med en lägre nivå av underställda. Ifrågasättandet gentemot länskliniker ökar från sjukhusen i Karlskoga och Lindesberg, framför allt är man oförstående över varför vi ens har länskliniker. Erfarenheter som vi kunnat ta med oss utefter att verksamheter vid Karlskoga och Lindesbergs lasarett stängts eller har försämrats har lett till en ökad oro hos länsinvånarna i dessa områden. Orsakerna till dessa försämringar har sina förklaringar hos den styrande majoriteten där de pekar på att patientsäkerheten inte kunnat garanteras men även av andra orsaker såsom rena ekonomiska anledningar.

Rädslan att ta obekväma beslut som kan leda till färre röster och ett eventuellt maktskifte finns med i åtanke hos den politiska majoriteten, det som missas är alla de röstberättigade medborgare som lever och verkar i upptagningsområdena kring de mindre sjukhusen. Att politiskt tillsätta människor utan erfarenhet från sjukvård har svårt att fullt ut begripa den är en faktor som kan göra att man fattar beslut som inte fungerar i verkligheten. Länsklinikerna är, enligt Sverigedemokraterna ett exempel på det.

Det är dags att göra om och göra rätt – lyssna på professionerna och reducera den politiska överbyggnaden till förmån för de som ska göra jobbet!

- En god och nära vård med lokalt ledarskap och kortare beslutsvägar.
- Decentralisera vården samt erbjud en jämlik vård i hela Region Örebro Län.

9.6 Satsa på kompetensutveckling, resursförstärkning och samarbete inom psykiatri

Psykiatri står idag inför stora utmaningar, vi har sett hur unga med psykisk ohälsa ökar och trycket på våra vårdplatser inom psykiatri eskalerat. Kompetensförsörjningen inom psykiatri hotas av ständiga resursbrister vilket i sin tur minskar regionens attraktionskraft som arbetsgivare. Tillgången på vård inom psykiatri klarar inte att möta upp det ökade behovet. Man har flaggat för att det generellt behövs fler åtgärder inom kompetens och utveckling för personalen, som ett försök att få personalen till att stanna kvar i de allt stramare arbetsförhållandena. Region Örebro län behöver stärka upp sina verksamheter för att kunna garantera våra medborgare en säker och trygg psykiatrisk vård. Samarbeten med övriga psykiatriska kliniker inom vårt geografiska närområde behöver stärkas och utvecklas så vi kan byta information, idéer och kunskap med varandra. I våra förslag till resursförstärkning och kompetensutveckling ingår inhämtandet av bättre kunskaper om psykisk ohälsa i den äldre delen av vår befolkning.

- Möjliggör för personalen att stanna kvar inom Region Örebro län via riktad resursförstärkning och samverkan mellan kliniker samt ökad kompetensförsörjning.

9.7 Telefontillgängligheten

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Öka telefontillgängligheten på de vårdcentraler som inte uppfyller målen, genom kartläggning av samtal och tider för att kunna schemalägga medarbetare till arbetsuppgiften.

För att kunna ge rätt vård i rätt instans krävs att vi har en fungerande första linje i sjukvården och där är primärvården central med våra vårdcentraler. De måste ha möjlighet att ta emot de människor som kontakter dem. Brist på medarbetare är den största anledningen till att så inte är fallet idag. Tillgängligheten till kontakt varierar stort i länet och gör att vårdgarantin inte alltid kan hållas. Det som gjorts på vissa vårdcentraler i länet för att få högre telefontillgänglighet är att man kartlagt hur många samtal som kommer in och på vilka tider på dagen. Man har mätt samtalens längd och tagit ut ett snitt, därmed har man kunnat se hur många timmar som går åt till just detta arbete och kunnat schemalägga medarbetare efter den informationen. Det här behöver göras på de vårdcentraler som idag inte uppfyller målen om telefontillgänglighet, för att få en mer jämlik vård och bättre tillgänglighet över hela länet. Som ett led i att ytterligare förbättra telefontillgängligheten vill vi erbjuda tidsbokning via internet där patienten själv ska kunna logga in för att finna en lämplig tid. Det bör också finnas möjlighet till att boka tider hos primärvården via sjukvårdsupplysningen 1177.

- Målet för antalet besvarade bokningssamtal på vårdcentralerna ska vara 100 %.
- Möjlighet till tidsbokning via internet och 1177 bör införas.

9.8 E-Hälsa

Medborgarnas ökade möjligheter att använda sig av olika digitala kommunikationsvägar innebär också att förväntningarna på offentlig verksamhet och service ökar. Region Örebro län förväntas tillhandahålla digitala lösningar, som dessutom är tillgängliga dygnet runt. 1177 är en framstående tjänst som finns tillgängligt över telefon och via internet, för att bland annat boka och avboka tider eller lista om sig på annan vårdcentral. En bred marknad har dock vuxit fram från privat sektor, där digitala läkarbesök har blivit allt vanligare. Detta är ett område där Region Örebro län har halkat efter. Ofta är det lagar och ekonomiska resurser som begränsar vad som är möjligt att digitalisera och i vilken grad Region Örebro län har möjlighet att hänga med i den snabba utvecklingen. GDPR har medfört krav som säkerställer att individens integritet stärks, detta har dock haft till följd att arbetet med att införa bredare digitala lösningar tagit längre tid att implementera än som varit önskvärt.

Region Örebro län uppdaterade tidigare under året sin mobila applikation "Digital mottagning" till att nu även inkludera digitala läkarbesök. Detta är en tjänst som är tänkt att över tid få ett större utbud i form av både utökat antal bokningsbara tider och typen av besök. Sverigedemokraterna anser att denna utveckling är extremt positiv, men har hög kritik kring att regionen agerat saktfärdigt inom detta område. Den viktiga balansen framöver kommer dock landa i att tillhandahålla digital service till alla som önskar den, men samtidigt erbjuda ordinarie service även för de patienter som inte är lika bekväma med det digitala samhället. Här behövs en ökad prioritering, då dagens saktfärdighet samtidigt skylls på bristen av personal och en rädsla av att fler kommer söka sig till de digitala mottagningarna om de blev mer allmänt kända.

- Region Örebro län ska tillhandahålla en likvärdig eller bättre digital service jämfört med privata digitala alternativ.
- Appen "Digital mottagning" ska utvecklas till att erbjuda ett utökat serviceutbud jämfört med idag.
- Balansen mellan digitala och fysiska besök ska upprätthållas så att samtliga patienter får en likvärdig vård utefter sina förutsättningar, behov och önskemål.

9.9 Patientsäkra förlossningsvården i Karlskoga

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Att patientsäkra förlossningsverksamheten i Karlskoga genom ökad resurstilldelning.
- Att skyndsamt återöppna förlossningen vid Karlskoga lasarett.
- Att återställa eftervården vid avdelning Q på Karlskoga lasarett.

Det råder stora skillnader inom prioriteringarna över förlossningsvården i regionen. I flera år har de så kallade sommarsamordningarna skett, där semesterledighetens prioriteringar orsakat att förlossningen i Karlskoga stängts ned under sommaren, till förmån för Örebros förlossningsverksamhet. Anledningen har varit att det inte finns tillräckligt med personal tillgänglig, trots beslut om att vi ska bedriva två förlossningsverksamheter i regionen.

Från och med juni månad år 2019 har förlossningen i Karlskoga stängts ned med motiveringen att patientsäkerheten inte kan säkras. Detta är inte förvånande mot bakgrund av att verksamheterna har ojämlika förutsättningar. För att verkställa de politiska besluten krävs nu mer handling och inte enbart ord, för att säkerställa att de politiska besluten faktiskt efterlevs. Det råder brist på kvalificerad personal i alla regioner och då är det viktigt att vår region gör sig attraktiv som arbetsgivare.

Sverigedemokraterna anser att situationen inom förlossningsvården i Region Örebro län inte är en plötslig händelse, utan menar att de satsningar som uteblivit, nu får till följd att berörda verksamheter drabbas hårt. Vi avsätter medel till att patientsäkra förlossningsvården genom ökade resurser till både personal samt fortbildning och teknik. Sverigedemokraterna tillför ekonomiska medel i vårt budgetförslag och står fast vid att förlossningsverksamheten vid Karlskoga lasarett kan återöppnas i egen regi.

Att den styrande majoritetens försök att upphandla förlossningsverksamheten vid Karlskoga lasarett var ett enkelt sätt att skjuta ifrån sig ansvaret samt visar på oviljan att faktiskt kunna erbjuda en jämlik kvinnosjukvård i hela regionen. Den utredning som presenterades under hösten 2019 sammanfattade väl vilka resursförstärkningar som krävdes för att en patientsäker förlossningsvård kan bedrivas vid Karlskoga lasarett.

- Region Örebro län ska skyndsamt återöppna förlossningen i Karlskoga.
- Vi ska bedriva en patientsäker förlossningsvård i Karlskoga.
- Eftervården vid avdelning Q skall erbjuda samma vård som tidigare.

9.10 Återinför primärjournen i kirurgi-ortopedi och urologi vid Lindesbergs lasarett

Borttagandet av primärjournen i kirurgi-ortopedi och urologi fick svåra konsekvenser för den norra delen av regionen. Man har nu startat upp igen med förstärkt bemanning på akutmottagningen för att ortopedi- och kirurgipatienter ska få läkarbedömning också nattetid. Vi Sverigedemokrater verkar dock för en till 2018 års nivå återställd primärjour i Lindesberg.

Våra orsaker för detta ställningstagande utgår dels ifrån vår politiska inriktning om nära och likvärdig vård i hela vår region, och utifrån att näringslivet i Lindesberg utvecklas i positiv riktning. Vården bör vara anpassad och gå i takt med kommunens positiva utveckling. Då behövs en återställd primärjour i Lindesberg.

- Återställ primärjournen i kirurgi-ortopedi och urologi vid akutmottagningen vid Lindesbergs lasarett.

9.11 Barnhälsovården

Många barnmorskor har slutat sitt arbete i regionen, särskilt vad gäller de västra delarna av länet. Detta har medfört att vi har en brist på barnmorskor. En stor andel gravida är idag även överviktiga vilket ofta gör att vårdbehovet blir större genom graviditeten. Om man tittar på behovsindex kan en barnmorska ge 50 barn hela barnhälsovårdspaketet. För gravida med utländsk härkomst behövs dubbelt så många barnmorskor för samma antal barn. Vi måste därför ta höjd för att vi har korrekt mängd medarbetare för att klara av detta åtagande på ett bra sätt.

- **Region Örebro län ska säkerställa barnhälsovården genom att man klarar nutida och framtida personalbehov.**

9.12 Barnhälsovårdens hembesök

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Öka andelen hembesök inom barnhälsovården.

Enligt barnhälsovårdsprogrammet görs två hembesök till alla under första levnadsåret, till nyfödda och vid 8 månaders ålder. Om man ser bakåt i tiden har det sett väldigt olika ut gällande täckningsgrad för hembesök. Prioriteringar har gjorts som resulterat i att vissa familjer fått fem hembesök medan andra nyblivna familjer inte fått något alls. En jämlik vård betyder inte att alla ska få lika, men att man helt tar bort möjligheten för vissa och att andra därmed får ett överflöd av tjänster, är inte jämlikt.

Värdet med hembesöken är stort och borde prioriteras högre. Man knyter kontakter utifrån familjens förutsättningar, föräldrarna kan ställa frågor och BHV-sköterskan kan ge information som härrör till trygghet i hemmet. Man har också möjlighet att upptäcka familjer som kanske behöver extra stöd eller barn som far illa. Då både tillgången till och deltagandet i föräldragrupper länge varit låg och minskar ytterligare, blir det än mer viktigt att hembesöken genomförs för att barnhälsovårdens sjuksköterskor ska kunna etablera en förtroendefull relation med föräldrarna och få en bild av familjens situation.

- **Alla som är inskrivna i BHV ska erbjudas hembesök inom 14 dagar efter förlossning samt när barnet är 8 månader gammalt.**

9.13 Listning

Ett sätt att stärka patientens ställning är att låta den enskilde individen få frihet att själv välja den vårdgivare som bäst anses kunna uppfylla önskade behov. Denna frihet finns redan i dagens system men informationen har inte nått ut till allmänheten. Kommunikationen gentemot medborgarna måste således förbättras på detta område. Dock bör en övre gräns finnas för hur många listade vårdcentralerna klarar av att ha för upprätthållande av patientsäkerheten och en bra arbetsmiljö.

- **Införa en övre gräns för hur många listade vårdcentralerna klarar av för upprätthållande av patientsäkerhet och en bra arbetsmiljö.**

9.14 Utöka kompetensen inom vårdcentralerna

Primärvården är oftast patienternas första möte med sjukvårdssystemet. Det är där ansvaret vilar för att de snabbt och säkert undersöks och vid behov leds vidare till rätt instans. Sverigedemokraternas vision är att den bör medverka till att främja folkhälsan och erbjuda god och jämlik vård. Den bör på ett gott sätt ansvara för all hälso- och sjukvård som inte behöver sjukhusens speciella resurser.

Nu genomförs en stor organisationsförändring i Sverige gällande "Nära vård". Detta innebär bland annat att regionerna och kommunerna ska samarbeta bättre med varandra. "Nära vård" innefattar vård från kommunernas ansvarsområde fram till specialistsjukvården. Patienten ska inte bollas runt till olika vårdinstanser, utan få ett klart besked om vården från första kontakt.

Innan man kan införa "Nära vård" och få bort den sjukhustunga vården man menar finns idag, behöver man lösa den stora otillräckligheten på läkare som finns inom primärvården. Det låga antalet vårdplatser man har idag kunde kanske ha fungerat om den "Nära vården" varit klar och utrustad med den kompetens som behövs. Som det är nu har man inte täckt upp för detta utan vårdplatsbristen är ett faktum. Innan den "Nära vården" är på plats anser inte Sverigedemokraterna att man kan bibehålla patientsäkerheten med de få vårdplatser som finns nu.

Även när det gäller den psykiatriska kompetensen inom "Nära vård" behöver verksamheten utökas med kompetens inom exempelvis psykologisk behandling, diagnostik och, psykoterapi. Tidigare erfarenheter av exempelvis psykologresurs inom primärvården har varit goda och kan minska vårdtrycket på allmänpsykiatrin.

Samtidigt skapas då möjlighet till tidiga insatser inom viktiga områden såsom exempelvis unga och äldre med psykisk ohälsa. Vidare talar studier för att män som begår dödligt våld mot kvinnor ofta söker hjälp vilket innebär att en sådan resurs kan bidra till att minska våldet mot kvinnor i samhället. Vi anser att våra förslag minskar såväl mänskligt lidande som negativa samhällsekonomiska konsekvenser på sikt.

→ Utöka våra vårdcentraler med kvalitativ kompetens för verksamheternas behov.

9.15 Drogtest av all sjukvårdspersonal vid nyanställningar och längre vikariat

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Att införa drogtest i samband med tillsvidareanställning och längre vikariat för medicinsk personal.

På samma sätt som regionen har till uppgift att bekämpa drogmissbruk, ska regionen som arbetsgivare och för normbildnings skull, föregå med gott exempel och införa drogtest av all medicinsk personal. Vi ser detta som en viktig markör för att visa att drogmissbruk inte är acceptabelt tillsammans med ett ansvarsfullt arbete inom hälso- och sjukvården. Vi avsätter därför medel till drogtestning i samband med tillsvidareanställning och längre vikariat.

→ Regionens personal ska vara drogfri.

9.16 Ta bort den övre åldersgränsen för kallelse till mammografi

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Att ta bort den övre åldersgränsen för att få en kallelse till mammografiundersökning.

Bröstcancer är den vanligaste cancersjukdomen bland kvinnor och den drabbar oftast kvinnor i medelåldern eller äldre. Medianåldern är 64 år. Region Örebro län kallar alla kvinnor mellan 40–74 år till avgiftsfri mammografi. Det är välkänt att var femte kvinna som drabbas av bröstcancer är äldre än 74 år. Att man som Region Örebro län har remisstvång för att få en mammografiundersökning utanför det åldersspann som kallas, innebär försvårande omständigheter för dem som på eget initiativ vill fortsätta att göra kontrollerna. Det borde vara högprioriterat att göra vad vi kan för att tidigt upptäcka och framgångsrikt behandla bröstcancer för kvinnor i alla åldersgrupper. Tidig upptäckt - räddar liv.

Enligt Socialstyrelsen är mammografi ett effektivt sätt att tidigt kunna hitta bröstcancer och därmed minska dödligheten hos de kvinnor som insjuknar. Det finns inga medicinska skäl till att behandla yngre och äldre kvinnor olika, utan bedömningen måste ske utifrån patientens tillstånd som helhet och detta ska ligga till grund för vilka vårdinsatser som erbjuds. Sverigedemokraterna tycker att såväl yngre som äldre kvinnors liv är värda att rädda, och livet tar inte slut efter 74 år.

För att ha en jämlik vård där vi inte diskriminerar äldre kvinnor ska den övre åldersgränsen för att kallas till avgiftsfri mammografi tas bort.

- **Alla kvinnor över 40 år ska kallas till mammografiundersökningar.**

9.17 Akutmottagningarna

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Öka andelen fasta akutläkare på akutavdelningarna.
- Öka antalet sjukdomsbedömningar där ambulans kan köra patienter till rätt vårdavdelning utan att behöva passera igenom akutmottagningen.

En akutmottagning ska aldrig vara fullbelagd. Akutmottagningen är till för extraordinära, brådskande händelser som exempelvis när olyckor har skett. Är akutmottagningen redan full, går det inte att bedriva en bra akutverksamhet. Övriga avdelningar måste ha tillräckligt med vårdplatser och medarbetare så att patienterna från akutmottagningarna kan placeras ut på rätt avdelning då de är klara att flyttas.

Att ha inlagda patienter kvar på akutmottagningen gör att den egentliga akutsjukvården blir lidande, då medarbetarna måste ta hand om patienter som inte hör hemma på avdelningen. Händer en stor olycka måste det finnas kapacitet att klara av detta, även nattetid. Trycket på akutmottagningarna ökar och det är viktigt att våra tre akutmottagningar är fullvärdiga och att personalbemanningen är anpassad så att man kan leverera en patientsäker vård. De akuta besöken har ökat markant de senaste åren.

Idag söker sig folk till akuten när de egentligen skulle söka sig till en annan vårdinrättning, företrädesvis primärvården. Det är ett viktigt arbete för Regionen att nå ut med information om vart man ska vända sig när man söker vård.

- **Patienter som ska till annan vårdavdelning ska snarast flyttas från akuten till rätt plats.**
- **Ambulanserna ska kunna köra patienter till rätt vårdavdelning direkt och därmed avlasta akutmottagningarna.**

9.18 Ambulansflyget

Uppdrag till Regionstyrelsen

- Att uppmana Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA) att efter utvärdering genomföra en upphandling av ambulansflygtjänsten i sin helhet.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA) bildades 2016 och Sveriges alla regioner anslöt sig till förbundet. Det har varit många vådliga turer längs vägen i KSA, där vissa beslut varit sämre än andra. Den ursprungliga förbundsordningen för Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg fastställde att förbundets uppgift var att upphandla och samordna flygambulanstjänst. Förbundet gjorde dock raka motsatsen – och började starta upp en egen flygambulanstjänst. Att bedriva en sådan verksamhet kräver stor kunskap och erfarenhet av luftburna transporter, något som inte är regionernas kärnuppdrag.

Kommunalförbundets beslut att flyga i egen regi har upphävts av förvaltningsrätten då det stred mot den gällande förbundsordningen – något som förbundet överklagat. I stället för att förhålla sig till den förbundsordning som gäller, väljer förbundet i stället att gå bakvägen och ändra sin förbundsordning, så att ett utförande i egen regi möjliggörs. Vi ser stora farhågor med att Sveriges regioner genom ett förbund ska bedriva flygbolag. Vi ser också det som djupt olyckligt att man gick fram med en ny förbundsordning under tiden det fanns juridiska prövningar av den gällande.

Den nya förbundsordning har dock intagit en mellanväg, där förbundet antingen kan bedriva verksamheten i egen regi eller kontraktera ut den. Således har förbundet valt en mellanväg för att blidka den breda massan. Sverigedemokraterna har tidigare i sitt budgetförslag gett regionstyrelsen i uppdrag att uppmana Svenskt Ambulansflyg (KSA) att upphandla tjänsten ambulansflyg för en kortare övergångsperiod samt att KSA efter utvärdering uppmanas att genomföra en upphandling av ambulansflygtjänsten i sin helhet, men inte vunnit gehör för detta.

Vi anser fortsatt att det inte är en regional angelägenhet att bedriva luftburna transporter, men vill poängtera vikten av att det finns en väl fungerande organisation kring ambulansflyg för patienternas bästa. Vi vill se en fungerande patienttransportorganisation, såväl på land som i luften, och vill därmed att man uppmanar KSA att genomföra en upphandling av ambulansflygtjänsten i sin helhet.

- Vi ska ha en fungerande patienttransportorganisation både på land och i luften.
- För att garantera högsta professionella kunskap och färdighet inom ett smalt expertområde ska KSA uppmanas att genomföra en upphandling av ambulansflygtjänsten i sin helhet.

9.19 Fast vårdkontakt

I vården sker många överlämnanden och mottaganden såväl av patienter som av information. Det är primärvården som koordinerar detta arbete och ansvarar för att patienterna lotsas rätt. De ska känna trygghet i att primärvården är skicklig på att remittera till rätt specialist när det behövs. Alla som behöver en fast vårdkontakt bör erbjudas detta. Behovet avgör om det ska vara en läkare, i första hand en specialist i allmänmedicin, eller någon annan för ändamålet lämplig yrkeskategori.

- Fast vårdkontakt bör erbjudas alla som behöver detta.

9.20 Fast läkarkontakt

Man ska som patient få träffa samma läkare varje besök man gör i primärvården, där läkaren och patienten är kända för varandra och det finns kännedom om patientens bakgrund, aktuella livssituation och personlighet. Läkaren man träffar har inte bara medicinska kunskaper, utan det uppstår också en tillit och ett förtroende mellan denne och patienten. Det tar tid att bygga upp, och det är här vi idag har de stora bristerna då alldeles för många av läkartjänsterna på vårdcentralerna bemannas av tillfälliga hyrläkare.

Arbetet för en minskning av hyrläkare och en ökning av anställda läkare specialiserade inom allmänmedicin behöver intensifieras.

- **Möjlighet att få fast läkarkontakt ska finnas för alla som önskar det.**

9.21 Förebyggande hälsovård

En grundförutsättning för god livskvalitet är god hälsa. Genom sitt val av livsstil ansvarar individen i första hand själv för sin hälsa och vår livsstil har en direkt påverkan på hur vi mår på insidan. Sju av tio personer dör idag av livsstilssjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar och typ-2 diabetes. Det är sjukdomar som utvecklas under lång tid innan symptom uppträder och patienten söker vård och stöd hos sjukvården. Genom förebyggande arbete kan man minska mänskligt lidande, förbättra människors livskvalitet och göra stora besparingar inom vården. Det förebyggande arbetet kring ohälsosamma matvanor, överdriven alkoholkonsumtion, otillräcklig fysisk aktivitet, tobak och andra droger är viktigt, liksom kampen mot det stora antalet oönskade graviditeter och aborter som sker i vårt samhälle och ökningen av sexuellt överförbara sjukdomar. Regionen ska ha ett aktivt folkhälsoarbete och uppmuntra till en hälsosam livsstil.

Genom att genomföra hälsosamtal med länets innevånare kan man upptäcka början till många tillstånd som kan leda till sjukdomar i framtiden. Man kan därmed förebygga exempelvis diabetes och hjärt- kärlsjukdomar med ett ändrat beteende och en ändrad livsstil. Hälsosamtal genomförs i endast två kommuner idag i regionen, när man fyller 40, 50, 60 och 70 år. Där samtalar man om levnadsvanor och tar bland annat blodtryck och blodprov. Sverigedemokraterna vill utreda hur kostnaderna och möjligheterna ser ut för att införa dessa hälsosamtal i alla regionens kommuner. Ett framtida drömscenario är att hälsosamtal ska ske vartannat år för alla i regionen från det år man fyller 40, men det får bli när personalbemanningen på vårdcentralerna är säkrad.

Sverigedemokraterna vill se ett mer aktivt samarbete mellan skolhälsovården och regionen när det gäller skolungdomars hälsa. Den alltmer överviktiga befolkningen kommer innebära stora belastningar på sjukvården i framtiden, om inte riktade insatser mot överdriven fetma görs tidigt. Viktigt är också kampen mot ätstörningar bland ungdomar. Därför är det viktigt att regioner uppmuntrar skolor att servera näringsrik och god kost som barnen äter. Genom att utrusta medborgarna med kunskap och möjligheter till att leva ett hälsosamt och positivt liv, kan livsglädjen öka och i takt med detta minskar långtidssjukskrivningar, missbruk och andra sociala problem. Det är även av vikt att hälsoförebyggande insatser är individfokuserade, med koppling till den enskildes socioekonomi och levnadsstandard, framför gruppinsatser som utgår från bostadsort. Detta för att undvika diskriminerande vårdinsatser som överprioriterar utanförskapsområden.

- **Utred möjligheten och kostnaden för att införa hälsosamtal för åldrarna 40, 50, 60 och 70 år i hela Region Örebro Län.**
- **En strukturerad yrkesintroduktion ska genomföras vid anställningens första tid så att nyutbildade får en bra start i sitt yrkesliv.**
- **Minska vårdpersonalens administrativa börda så att fler patientbesök per läkare och sjuksköterskor kan genomföras.**

10. Samhällsbyggnadsnämnden

Principen om att hela Sverige ska leva är mycket viktig för Sverigedemokraterna. För att medborgare i alla delar av landet ska garanteras en godtagbar nivå av samhällsservice och tillgänglighet till en rimlig kostnad, måste stat och kommuner behålla ett betydande inflytande över infrastruktur och kollektivtrafik. Även andra sektorer av strategisk eller säkerhetspolitisk betydelse, som t ex distribution av el- och vatten, bör stå under stark samhällskontroll. Utformningen av den fysiska samhällsmiljön är av stor betydelse för medborgarnas trygghet, trivsel och hälsa.

Sverigedemokraterna vill så långt som det är möjligt verka för levande, familjevänliga, småskaliga och trygga samhällsmiljöer. Stadsplanering och arkitektur måste vara anpassade efter människors behov och till vad vi vet om den mänskliga naturen. Detta innebär bland annat att man bör sträva efter att bygga miljöer som beaktar det mänskliga behovet av social samvaro, närhet till naturen, skönhet och symmetri. Man bör också bejaka platsens och invånarnas historia och identitet.

Tunga godstransporter och transporter av farligt gods på järnväg äger dagligen rum genom de mest centrala delarna av både Örebro och Kumla. Några allvarliga olyckor, om än utanför vår region, har åskådliggjort riskerna med farligt gods i nära anslutning till bostäder, skolor och kommersiella fastigheter. Vi vill därför verka för att problematiken med transporter av farligt gods genom våra större samhällen ska kunna lösas. En järnvägssträcka Örebro–Hallsberg–Stockholm planeras att ingå i ett transeuropeiskt transportnät, TEN-T. Som ytterligare en komponent kommer även järnvägen Stockholm–Oslo 2.55 troligen att ingå som en i regionens järnvägssystem.

Komplexiteten i denna utveckling kommer att ställa stora krav på regionens samhällsplanering och särskilt då man redan nu aviserar att järnvägen genom Örebro utgör en flaskhals i förbindelsen Stockholm–Oslo. Vi vill att alla pågående arbete och kommande kostnader för de så kallade BRT-bussarna i Örebro skall stoppas. I stället vill vi stärka kollektivtrafiken generellt och särskilt i regionens mer lantliga delar. Dessutom kommer BRT att inverka negativt på framkomligheten för annan trafik vad avser några av Örebros viktigaste trafikleder. När dessutom de styrande som en anledning till BRT anger starkt ökande trafikströmmar i Örebro, så är detta en ekvation som inte går ihop.

Ny teknik med nya drivmedel av fordon blir alltmer synliga. I näraliggande regioner som t ex Mariestad i Västra Götalands län har man börjat använda sig av vätgas. Denna teknik ger inga avgaser utan lämnar endast vatten som restprodukt. Framställningen och lagringen av vätgasen förefaller förhållandevis enkel men lär i stället vara energikrävande. Vi vill verka för att tekniken ska introduceras även inom vår region när vi skaffat oss mer kunskap och erfarenhet om vätgasens för- och nackdelar.

10.1 Öka tryggheten och servicen i kollektivtrafiken

Det är tyvärr emellanåt svårt att upprätthålla trygghet och service inom kollektivtrafiken. Vi kommer att verka för att tryggheten blir säkerställd både för personal och resenärer. Våra lösningar kommer att innebära ökad kamerabevakning och fler anställda vakter och servicepersonal. Effektivisera kontrollverksamheten inom kollektivtrafiken. Stora biljettintäkter går förlorade via dålig betalningsmoral. Vi Sverigedemokrater vill därför att kontrollverksamheten skärps ordentligt. Våra förslag till ökad trygghet för alla resenärer gäller i högsta grad då det rapporterats om att såväl kontrollanter som chaufförer blivit utsatta för hot och våld. Sverigedemokraterna menar att man ska genomföra flest biljettkontroller där problemen med betalningsvägran anses vara störst.

Vi föreslår därför att civilklädda kontrollanter skall kunna sättas in där problem ofta kan uppstå.

→ **Betalningskontroller ska vara effektiva så att en god betalningsvilja i kollektivtrafiken kan upprätthållas.**

10.2 En levande landsbygd

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig i hela regionen. Neddragningar av busslinjer på landsbygden är förödande för de människor som valt att leva och verka utanför våra städer. Vi tillför därför riktade medel för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig för våra medborgare som bor på landsbygden. För att upprätthålla eller att skapa fungerande kollektivtrafik i hela vår region avsätter Sverigedemokraterna i denna budget 10 miljoner kronor utöver vad majoriteten föreslår.

Medan det varit svårt att upprätthålla vissa linjer på grund av få resande, bör särskilda satsningar i dessa delar av länet göras med anropsstyrd trafik och flextrafik.

11. Regional tillväxt

11.1 Överlåt huvudmannskapet vid Kävesta samt Fellingsbro folkhögskolor

112 av Sveriges 154 folkhögskolor har huvudmän i form av olika folkrörelser, ideella organisationer, stiftelser samt föreningar. Folkhögskolorna får sin finansiering från sina huvudmän, men även statsbidrag för att kunna bedriva sina verksamheter. Kävesta folkhögskola driver idag kurser i dans, musik, form och konst samt en allmän linje. Givetvis hade vi gärna sett att Region Örebro län hade haft kvar denna verksamhet. Men i en tid av en ekonomisk obalans i regionen, väljer vi att prioritera kärnverksamheterna, där bland annat hälso- och sjukvården är i ett akut behov av stora ekonomiska tillskott.

Fellingsbro folkhögskola har ett flertal kurser som stämmer väl in gentemot regionens uppdrag, då flera av utbildningarna inriktar sig mot vårddyrken. Här ser vi att de kurser som har fokus mot just vårddyrken och teckenspråkstolkning, med fördel kan fortsatt finansieras av regionen. Därmed anser vi att uppdraget att förvalta samt vara huvudman för Fellingsbro folkhögskola inte behöver ligga under regionens ansvar, utan kan avyttras, alternativt delfinansieras med regionala medel.

Sverigedemokraterna avsätter ekonomiska medel i vårt budgetförslag till Fellingsbro folkhögskola, syftet med detta är att säkerställa att de kurser som har ett nära samband med regionens kärnuppdrag ska lyftas fram och prioriteras av en ny aktör.

- **Avyttra huvudmannskapet för Kävesta samt Fellingsbro folkhögskolor.**
- **Ge nämnden för Regional Tillväxt i uppdrag att undersöka möjligheterna till andra driftsformer och utreda ett annat huvudmannskap för Fellingsbro samt Kävesta folkhögskola.**

11.2 Avveckla Region Örebro läns deltagande i Central Sweden

Uppdrag till Nämnden för Regional tillväxt:

- Att verka för att avsluta samarbetet med Central Sweden.

Central Sweden är en ideell förening vars medlemmar är Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län. Målet med Central Sweden är att utifrån ett EU-perspektiv bidra till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier och program. Region Örebro län har en naturlig attraktionskraft utifrån sitt geografiska läge, med goda kommunikationsvägar till många större städer. Sveriges största järnvägsknutpunkt ligger i länet, vilket skapar förutsättningar för en god regional utveckling.

Med tydligare uppdragsbeskrivningar till Central Sweden samt ett ökat fokus mot regionens nytta av detta samarbete så kan vi se potentiella fördelar med denna samverkan. Under senare år har inget konkret presenterats som har varit av nytta för regionen, Region Örebro län är tillsammans med övriga Sverige nettobetalarare till Eu vilket inte kan anses vara till gagn för regionens skattebetalare.

Vi anser inte att vinsten med deltagandet i Central Sweden motsvarar kostnaden och väljer därför att avsluta deltagandet.

- **Samarbetet med Central Sweden ska avslutas.**

11.3 Kostnadseffektiviserande uppdrag

Vi anser att Regional Tillväxt är en viktig och central medspelare inom området att utveckla och konkurrenslyfta Region Örebro län. Arbetet med innovation och utveckling är viktig för att regionen ska kunna tillgodogöra sig vinster utefter de reella behov som vi ser idag. De driftramar och resultat som speglar nämndens uppdrag visar på att det finns utrymme för att göra övergripande besparingar inom dess verksamheter. Vidare anser vi att regional tillväxtnämnd i sitt uppdrag ligger nära kulturnämnden med sitt arbete med inriktning mot det kulturella arbetet. Nämndernas förvaltning är idag densamma och vi ser fördelar med att slå samman dessa nämnder, på det viset effektiviserar samt lyfter vi fram fokus i nämndernas uppdrag mot både kultur som näringsliv.

I spåren av pandemin med Covid-19 har många arbetssätt förändrats och utvecklats, exempelvis har många resfria digitala möten och fysiska möten som är säkra ur ett smittskyddsperspektiv genomförts. Genom digitala möten har man kunnat hålla kostnaderna nere och därigenom använt resurserna bättre ur ett kostnadseffektivt perspektiv. Sverigedemokraterna prioriterar återigen att ge nämnden full uppräknings avseende lön och prisjustering.

- Resor samt möten ska reduceras då vi i spåren av Covid-19 ser att digitala möten är både säkra ur en smittskyddsaspekt och ur ett ekonomiskt perspektiv.
- En sammanslagning av regionens tillväxtnämnd och kulturnämnd skall genomföras.
- Effektiviseringar på administration, resor samt konferenser ska genomföras.

11.4 Satsa på bevarande och utökad marknadsföring av länets fornminnen

I Örebro län finns ett omfattande kulturarv med kulturmiljöer, kulturhistoriskt värdefulla byggnadsverk och fornminnen. Dessa utgör delar av vår historia, kulturarv och binder oss samman med tidigare generationer. De är viktiga identitetsskapare för invånarna i regionen, men även som besöksmål för utifrån kommande besökare. De förmedlar det som varit typiskt på olika platser i regionen och ingår som en stor och viktig del för möjligheterna till turism till regionen.

Vissa av fornminnena är i dåligt skick och behöver vårdinsatser för att kunna fortsätta bevaras till eftervärlden. Dessutom finns behov av marknadsföring för att lyfta fram fornminnena för möjligheter till besök. Insatser bör hanteras av expertis samordnad av Länsstyrelsen och Örebro länsmuseum för bevarande, kunskapsökning och för ökad turism. Detta innebär insatser både för bevarande av kulturarvet och för att öka möjligheterna för turism till länet och därmed utökade möjligheter för länets besöksnäringar. Att inrätta en regional kulturarvsfond är ett konkret exempel på hur det skulle vara en vinst att bevara den regionala kulturhistoriska förankringen för regionens medborgare för framtiden.

Det kan exempelvis vara att bevara och levandegöra historiska byggnader, äldre föremål, historieberättande eller vistradition med anor bakåt i tid. Att få närmare kontakt och starkare band till det som utmärkt våra tidigare generationer skapar sammanhang, delaktighet och bidrar till identitetsskapande i samhället.

- Satsa på vårt kulturarv samt turismen inom regionen.
- Inrätta en regional kulturarvsfond i Örebro län.

12. Servicenämnden

12.1 Högre krav på lokalproducerade livsmedel i regionens upphandlingar

Uppdrag till Servicenämnden:

- Att styra upphandlingsavtal till lokala producenter och över tid använda lokalproducerade varor av de varuslag som tillverkas i länet i så stor utsträckning som är möjlig.
- Att övrig upphandling riktar in sig till producenter i närområdet inom Sverige. De varor som finns i Sverige ska upphandlas här.
- Att säkerställa att vi upphandlar svenska animaliska produkter till våra verksamheter.

Sverigedemokraterna ser det som en självklarhet att alla måltider som serveras i regionens regi ska följa svenska miljö- och djurskyddslagar, vara antibiotikafria och i största möjligaste mån också lokalproducerade. Att gynna våra lokala leverantörer av kött, ägg, mjölk, grönsaker och övriga produkter som används inom regionens verksamheter borde vara en självklarhet. Av de produkter som inte produceras i vår region, ska bara svenska köttprodukter köpas in. Då följer vi svenska miljö- och djurskyddsregler, håller nere antibiotikaanvändandet och dessutom gynnas både länets och svenska företag och självförsörjningsgraden höjs. Detta är ännu viktigare idag när vi ser effekterna av den destruktiva politik som förts, där energi- och bränslepriserna skenar och drabbar alla invånare hårt. Inte minst lantbrukarna. Kostnaderna för bland annat el, diesel, foder och gödsel har ökat kraftigt under den senaste tiden.

En av fyra lantbrukare i Sverige har dragit ned på sin verksamhet på grund av kostnadskrisen, enligt en färsk undersökning från LRF. En del överväger om de över huvud taget ska så sina fält. Med tanke på den låga lönsamheten i sektorn över lång tid, som till stor del har politiska orsaker, saknas marginaler för att klara av denna kris på ett bra sätt. Det gör att sektorn är i behov av hjälp. Politiken på riksnivå bör ta ansvar för den situation som den har försatt lantbrukarna i då det är en nationell- eller EU-angelägenhet, men där vi som region kan påverka bör vi göra det för att inte förvärpa situationen nationellt.

Fler borde vara rejält oroade över hur situationen ser ut. Regionen är via sin upphandling och sina inköp av livsmedel en relativt stor kund på marknaden. Med politiska viljeriktningar och tydliga målsättningar kan vi både påverka utbudet och förutsättningar för producenter inom länet och i närområdet. Detta innebär att vi har möjlighet att, i inte helt obetydlig utsträckning, påverka de lokala livsmedelsproducenternas förutsättningar genom de krav vi ställer i våra upphandlingar.

Antibiotikaresistens är enligt WHO vår tids största hot. Hela vården är uppbyggd runt antibiotikan. Blir den obrukbar står vi inför stora problem världen över där många kommer att dö av sjukdomar som vi i de flesta fall överlever idag. Antibiotika är även en förutsättning bland annat när man genomför transplantationer, proteskirurgi, vid prematur vård och intensivvård.

Om man tittar globalt har Kina och Öststatsländerna mest resistenta bakterier. De har överanvänt antibiotika och har i stort sett haft fri tillgång till dem som önskat. Produktionen av läkemedel finns i Sydostasien där arbetskraften och naturresurserna är billiga. De har även få miljörestriktioner och har därmed den största marknaden. Pengarna styr. Det används även enorma mängder antibiotika inom djurindustrin, även här är Kina värst. Om vi bara inhandlar svenska köttprodukter, som innehåller tämligen lite eller ingen antibiotika hjälper vi till att ytterligare hålla nere resistensutvecklingen. Vården tar ett stort ansvar genom att vara restriktiva med utskrivning av antibiotika och med det preventiva arbetet med vårdhygien. Genom att minska smittspridning och infektioner minskar man även behovet av antibiotika. Detsamma gäller barnvaccinationsprogrammet samt influensa- och pneumokockvaccinationen av äldre som minskar infektionstrycket. Vi måste ha uppsikt på riskpatienter, exempelvis de patienter som vårdats utomlands behöver isoleras och screenas.

Även flyktingar och migranter i behov av slutenvård i nära anslutning till ankomst bör man ha observans på för att upptäcka resistenta bakterier på ett så tidigt stadium som möjligt. Vi ska ha en regelbunden undersökning av känsliga verksamheter och målet för att hygienreglerna inom sjukvården följs ska vara 100 procent. Att självförsörjningsgraden nationellt på framför allt kött och mjölk ligger på omkring 50 procent och sjunker är ytterst alarmerande ur många perspektiv: miljömässiga, ekonomiska, djurskydds- och inte minst ur ett krisberedskapsperspektiv.

I Regeringens livsmedelsstrategi för Sverige sätter man ett inriktningsmål att 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030. Ur miljösynpunkt och med syfte att gynna lokala näringsidkare, vill Sverigedemokraterna i stället ändra regionens fokus från att följa Regeringens livsmedelsstrategi kopplat till ekologiskt, till att i stället inrikta sig på lokalproducerade livsmedel.

I enlighet med EU:s frihandelsavtal kan vi dock inte uteslutande handla från svenska producenter, därför ställer vi kravet att svenska regelverk ska uppfyllas och motsvarande nivå av svensk djurskyddslagstiftning måste upprätthållas av producenten vid inköp och upphandling av animaliska livsmedel. Vegetabiliska livsmedel ska i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand från vårt närområde. Samt att man i upphandlingarna trycker mer på låga utsläpp för transporter då detta gynnar mer lokal- och närproducerade varor.

- Sverige ska ha en levande landsbygd.
- Ökad andel lokal- och närproducerade varor i våra verksamheter
- Animaliska livsmedel ska endast köpas in från producenter som uppfyller kraven enligt svenska regelverk och i motsvarande nivå med svensk djurskyddslagstiftning.
- Höj regionens och självförsörjningsgrad.

13. Kulturnämnden

Kulturen berör oss genom att påverka våra känslor och sinnen, den ger oss kunskap, utbildar, utvecklar och fogar oss samman. Dessutom har kulturen stor betydelse för att belysa och förmedla vårt kulturarv. Vår viktiga kulturhistoria återfinns i slöjd, hembygdsgårdar, museer, konst, musik och litteratur. Detta är värden som måste bevaras såväl för nuet som för framtiden. Samtidigt står Region Örebro Län inför stora kostnadsökningar. Vi har tuffa tider framför oss med hög inflation och stigande räntor innebärande att alla kostnader behöver ses över. Våra skattemedel skall alltid användas för medborgarnas bästa.

Sverigedemokraternas inriktning är att det är regionens kärnverksamheter som skall prioriteras. Vården måste ges fortsatta möjligheter att kunna erbjuda en patientsäker och kvalitativ vård till regionens alla medborgare. Denna inriktning måste vägas mot alla övriga regionens verksamheter. Kultur- och fritidsnämnden har den viktiga uppgiften att möjliggöra en bred och kulturell verksamhet för länets alla invånare. Denna viktiga del av regionens verksamhet skall främst säkras via regionalt ägda verksamheter och samarbetsavtal med kulturintressen av särskilt stort intresse. För all annan kulturell verksamhet föreslår vi mot bakgrund av den osäkra ekonomiska situationen en ramsänkning med 5 procent.

Även inom denna ramsänkning om totalt 5 procent, vill vi prioritera och stimulera regionalt ägda och delägda verksamheter som Örebro Länsteater, Martin Mutter, Läns museet, Länsmusiken och länets samtliga bibliotek. Biblioteken är särskilt viktiga med brett utbud, hög profession och tillgängliga för de allra flesta länsbor. Verksamhetsplanerna är centralt styrda av Region Örebro län. Härigenom ges ansvaret till Kultur- och fritidsnämnden för att fördela den ram som vi här fördelar.

13.1 Ta bort 1 procentsregeln vid investeringar

Region Örebro län tillämpar en procentregeln på sina egna fastigheter. Det innebär att en procent av byggkostnaderna vid ny, om och tillbyggnationer över 5 miljoner kronor, går till byggnadsanknuten konst. Med en sådan regel kan det bli så att man tittar på konst efter summan man har istället för att titta på vad man har för behov. Region Örebro läns konstsamling består av över 17 000 konstverk. Dessa kan användas i nybyggnationer och även alternera mellan olika verksamheter så att man förnyar och förändrar landskapet i regionens lokaliteter genom återbruk, så att både ekonomi och miljö gynnas.

Mycket kan även göras byggnadstekniskt där man bygger estetiskt tilltalande byggnader i stället för alltför trista byggnadsverk som börjar bli allt vanligare. Med det ekonomiska läge som regionen befinner sig i tar vi bort denna regel.

- **Minska onödiga utgifter.**
- **Använd den befintliga konstsamlingen för att besmycka våra byggnader och lokaler.**

13.2 Inga bidrag till politiska ungdomsförbund

År 2019 betalades det ut 11 020 500 kronor i partistöd till de invalda partierna i regionfullmäktige. Förutom detta betalades även 269 880 kronor till partiernas ungdomsförbund. Med tanke på den redan höga summa pengar som partierna får ut i partistöd, anser vi inte att det är försvarbart att de politiska ungdomsförbunden får plocka ut extra pengar via bidrag.

Partierna har med sina resurser råd att bedriva ungdomsverksamhet om man så önskar och de politiska ungdomsförbunden får helt enkelt bekostas helt via partistödet. Med detta sparar vi in 373 700 kronor eftersom vi avvecklar hela den budgetposten.

- **Politiska ungdomsförbund kopplade till partier som erhåller partistöd från Region Örebro län ska inte ha rätt till föreningsbidrag.**

14. Forsknings- och utbildningsnämnden

I hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 18 kap 2 (paragraf) fastslås att "regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Regioner och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor." Vi i ser betydelsen av att forskning och utbildning vid Örebro Universitet kan sammankopplas med kompetensbehov och utveckling av nya tekniska lösningar vid Universitetssjukhuset i Örebro. Den kliniska forskningen, på alla nivåer, ska enligt vår uppfattning vila på vetenskaplig grund och vara fristående från politisk påverkan.

De grundläggande värderingarna för denna nämnd måste utgå dels från regioninvånarnas krav på jämlik vård över landet och ifrån förväntningarna på att vården kan erbjuda moderna och patientsäkra behandlingsmöjligheter. Nämndens finansiering sker i huvudsak via statlig ALF-ersättning för utbildning, statlig ALF- ersättning för klinisk forskning samt regionbidrag. Den statliga ALF-ersättningen sker dock inte med jämn fördelning till de sju olika universitetssjukhusregionerna. Region Örebro blir drabbat på ett negativt sätt. Vi i Sverigedemokraterna i region Örebro anser att det är viktigt att påpeka detta och att en jämnare fördelning av medel bör undersökas på riksdagsnivå.

Denna nämnd har visat positiva siffror i saldot. Detta beror på att det är en relativt ny nämnd som har arbetat för att växa in i sin kostym. Med tanke på att andra nämnder har en tuffare budget att förhålla sig till och att vi i Sverigedemokraterna anser att en högre andel ALF-ersättning bör tillfalla denna nämnd anser vi att regionen kan tilldela en lägre andel medel.

15. Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice

15.1 Språktolk bekostas av den enskilde när denne haft sin hemvist i landet i tre år

En förutsättning för att kunna bli en del av majoritetssamhället är att man talar och förstår det svenska språket. Under den första tiden i ett nytt land är det förståeligt att man behöver tolk för att kommunicera med det landets medborgare och myndigheter. Det är dock orimligt att en fullt frisk person som bott i Sverige under lång tid ska behöva tolkhjälp och att denna ska bekostas av det allmänna. Har man för avsikt att bo här permanent ska man ovillkorligen lära sig svenska eller själv bekosta sitt kvarvarande behov av språktolk genom avgifter. Särskilda undantag ska göras för de nationella minoritetsspråken. Avgiften ska dock kunna efterskänkas i de fall patienten på grund av ålder, funktionsnedsättning eller andra medicinska skäl saknar förmåga att lära sig det svenska språket eller har tappat sina språkkunskaper. Regionen ska avgiftsfritt tillhandahålla teckentolk.

- Öka incitamenten för invandrare att lära sig det svenska språket och bli en del av det svenska samhället.
- Språktolk bekostas av den enskilde när denne haft sin hemvist i landet i tre år.

16. Regionfullmäktige föreslås besluta:

- Att anta Sverigedemokraternas förslag till budget 2023 för Region Örebro län.
- Att skattesatsen fastställs till 11,55 kronor för år 2023.
- Att planeringsreserven omfattar 25 miljoner kronor för år 2023.
- Att fastställa investeringsramar till 750 000 000 kronor år 2023, till 600 000 000 kronor år 2024 samt till 500 000 000 kronor år 2025.
- Att uppdra åt Regiondirektören att prioritera investeringar enligt texten angiven modell och återkomma till Regionfullmäktige med förslag för beslut inom de fastställda investeringsramarna.

17. Budgeten i siffror

17.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING Belopp i miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Budgetramar till nämnderna		-10 307	-10 883	-11 105	-11 282
Särskilda prioriteringar		-50	-43	-43	-33
Regionstyrelsens planeringsreserv, årets		-50	-25	-25	-25
Regionstyrelsens planeringsreserv, föreg. års		-50	0	-25	-50
Omställning		-142	0	0	0
<i>Summa verksamheter</i>	<i>-10 049</i>	<i>-10 599</i>	<i>-10 951</i>	<i>-11 197</i>	<i>-11 389</i>
Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-457	-148	-207	-193	-146
Verksamhetens nettokostnader	- 10 507	-10 747	-11 158	-11 390	-11 536
Skatteintäkter	7 770	7 934	8 422	8 705	8 991
Generella statsbidrag och utjämning	3 065	3 033	2 948	3 014	3 040
Verksamhetens resultat	329	221	211	330	496
Finansiella intäkter	716	222	296	295	324
Finansiella kostnader	-119	-137	-393	-319	-300
Finansnetto	597	85	-97	-24	24
Årets resultat	926	306	114	306	520

17.2 Driftredovisning

DRIFTREDOVISNING Belopp i miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Övrigt	-2	-2	-2	-2	-2
Ökad pensionsavsättning					
Avgiftsbestämd del KAP-KL	-250	-246	-348	-367	-387
Förändring pensionsavsättning	-444	-170	-262	-220	-153
Löneskatt avg.best del KAP-KL	-60	-60	-84	-89	-94
Löneskatt på pens.avsättn.förändr	-112	-41	-64	-53	-37
Pensionskostnad utöver skandias kalkyl		-25	-25	-25	-25
Löneskatt på premiebetalning KAP-KL					
Schablonber pensionskostnad	570	583	749	758	760
Schablonber löneskatt	138	141	182	184	184
Arbetsgivaravgifter	5				
Tandvårdsmoms	15	16	16	16	16
Patientförsäkring LÖF premie	-48	-44	-40	-41	-42
Internräntor					
Likvidkonto		1	1	1	1
Lån fastigheter	61	63	75	75	75
Interna ränteintäkter	12	10	12	12	12
Avkastningskrav/fastighetsfinansiering					
Regionservice		7	7	7	7
Fastighetsfinansiering		72	72	72	72
Folktandvården		2	2	2	2
<i>Summa avk krav o ej nyttjad planeringsreserv</i>	<i>101</i>				
Summa	-457	-148	-207	-193	-146
Verksamhetens nettokostnader	-10 507	-10 747	-11 158	-11 390	-11 536

17.3 Driftbudget per nämnd

DRIFTBUDGET PER NÄMND Belopp i miljoner kronor	Aktuell ram 2022	Justeringar Inför 2023	Löne & pris uppräknig	Särskilda prioriteringar	Ramar till nämnderna 2023
Regionfullmäktige	-18		-0,8	0	-19
Regionstyrelsen varav					
- Regionstyrelsen och regionkansliet	-374	-13,6	-18,9	22,8	-383
- Hälsovalsenheten	-1 973		-84,9	-10	-2 068
- Tandvårdsenheten	-247		-10,6	0	-258
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-6 652	-52,1	-292,3	-98,5	-7 095
Forsknings- och utbildningsnämnden	-132		-5,7	3,5	-134
Folktandvårdsnämnden	0		0		0
Servicenämnden	-50		-2,1	-3	-55
Samhällsbyggnadsnämnden	-652	0	-28,1	-10	-691
Regional tillväxtnämnd	-153	4	-6,4	46,3	-109
Kulturnämnden	-117	1,5	-5	6,4	-114
Gem. nämnd för företagsh. & tolk	0		0		0
Tidigare beslut ej utfördelade till nämnderna	-6				
Summa budgetramar till nämnderna	-10 375	-60,2	-454,7	-42,6	-10 926
Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-136				-207
Effekter tidigare års beslut	-50				0
Regionstyrelsens planeringsreserv	44				-25
Omställning	-142				
Verksamhetens nettokostnader	-10 747				-11 158
Regionstyrelsens finansförvaltning	11 053				11 273
Årets resultat	306				114

17.4 Balansräkning

BALANSRÄKNING Belopp i miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	26	43	55	49	49
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5 895	6 663	6 776	6 799	6 771
Maskiner och inventarier	1 050	1 402	1 565	1 682	1 744
Finansiella anläggningstillgångar	192	174	174	174	174
Summa anläggningstillgångar	7 163	8 283	8 570	8 704	8 738
Omsättningstillgångar					
Förråd	104	88	88	88	88
Fordringar	1 216	722	722	722	722
Kortfristiga placeringar pensionsmedelsportfölj	5 519	5 187	5 908	6 477	6 991
Orealiserade finansiella tillgångar		0	0	0	0
Kassa/bank o kortfr placeringar likv portfölj	364	238	0	43	85
Summa omsättningstillgångar	7 203	6 235	6 719	7 329	7 886
SUMMA TILLGÅNGAR	14 366	14 518	15 288	16 033	16 625
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital	3 461	2 861	3 167	3 281	3 587
Årets resultat	757	306	114	306	520
Summa eget kapital	4 218	3 167	3 281	3 587	4 107
Avsättningar					
Avsättning för pensioner inkl. löneskatt	5 368	5 702	6 356	6 928	7 398
Summa avsättningar	5 368	5 702	6 356	6 928	7 398
Skulder					
Långfristiga skulder	1 750	2 874	2 833	2 700	2 301
Kortfristiga skulder	3 030	2 775	2 819	2 819	2 819
Summa skulder	4 780	5 649	5 651	5 518	5 120
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	14 366	14 518	15 288	16 033	16 626

17.5 Kassaflöde

KASSAFLÖDE Belopp i miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	926	306	114	306	520
Justering för av- och nedskrivningar	445	446	463	466	466
Justering för gjorda avsättningar	633	327	698	572	470
Justering för övriga ej likvida påverkande poster		142	0		
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>2 004</i>	<i>1 221</i>	<i>1 275</i>	<i>1 343</i>	<i>1 456</i>
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-222	0	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	-1	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	399	0	0	0	0
Justering ej likvidpåverkande poster					
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 180	1 221	1 275	1 343	1 456
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-2	0	-14	0	-6
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-877	-920	-711	-600	-494
Investeringar i materiella anläggningstillgångar, extern hyresgäst		-104	-25	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	3				
Investeringar i finansiella tillgångar		-427	-798	-572	-471
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar					
Justering ej likvidpåverkande poster		-106	77	4	-44
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-876	-1 557	-1 471	-1 168	-1 014
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Amortering långfristiga skulder	-313	-18	-63	-133	399
Nyupptagna långfristiga skulder	136	132	-4	0	0
Nyupptagna långfristiga skulder, externa hyresgäster		104	25	0	0
Ökning långfristiga fordringar	-16				
Justering för ej likviditetspåverkande poster					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-193	218	-41	-133	-399
ÅRETS KASSAFLÖDE (exkl. förändrade pensionsmedel)	1 111	-118	-237	42	43

17.6 Våra satsningar och besparingar

BESPARINGAR	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Belopp i tusen kronor			
Regionstyrelsen	22 800	22 800	22 800
Regionstyrelsen och regionkansliet	22 800	22 800	22 800
Överlåtande av huvudmannskapet för Örebro flygplats	17 200	17 200	17 200
Minskat partistöd	5 600	5 600	5 600
Hälso- och sjukvårdsnämnden	23 000	23 000	23 000
Intäkter genom avgifter för tolkuppdrag	15 000	15 000	15 000
Sparkrav administration	8 000	8 000	8 000
Forsknings- och utbildningsnämnden	3 450	3 450	3 450
Sparkrav 2 %	3 450	3 450	3 450
Regional tillväxtnämnd	48 300	48 300	48 300
Sparkrav 5 %	7 800	7 800	7 800
Avveckla regionens deltagande i Central Sweden	1 200	1 200	1 200
Överlåtande av huvudmannskapet för Fellingsbro folkhögskola	18 000	18 000	18 000
Överlåtande av huvudmannskapet för Kävesta folkhögskola	21 300	21 300	21 300
Kultur och Fritidsnämnden	6 370	6 370	6 370
Sparkrav 5 %	6 000	6 000	6 000
Ta bort partistöd ungdomsförbund	370	370	370
SUMMA	103 920	103 920	103 920

SATSNINGAR	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Belopp i tusen kronor			
Regionstyrelsen	-10 000	-10 000	-10 000
Hälsovalsenheten	-10 000	-10 000	-10 000
Äldrevård	-10 000	-10 000	-10 000
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-121 500	-121 500	-111 500
Lönesatsning för vårdpersonal	-60 000	-60 000	-60 000
Uppskjuten vård	-25 000	-25 000	-25 000
Generell vårdförstärkning	-15 000	-15 000	-15 000
Operationsteam i syfte att korta väntetider	-10 000	-10 000	0
Säkerställa patientsäkerheten förlossningsvården på Karlskoga lasarett	-7 000	-7 000	-7 000
Länsomfattande kampanj mot narkotika riktad mot ungdomar	-2 500	-2 500	-2 500
Ta bort åldersgräns för mammografi	-2 000	-2 000	-2 000
Servicenämnden	-3 000	-3 000	-3 000
Högre krav på lokalproducerade livsmedel i regionens upphandlingar	-3 000	-3 000	-3 000
Samhällsbyggnadsnämnden	-10 000	-10 000	-10 000
Tillgänglig kollektivtrafik på landsbygden	-10 000	-10 000	-10 000
Regional tillväxtnämnd	-2 000	-2 000	-2 000
Bevarande och utökad marknadsföring av länets forminnen	-2 000	-2 000	-2 000
SUMMA	-146 500	-146 500	-136 500

RAMJUSTERINGAR (summa satsningar och besparingar)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Belopp i tusen kronor			
Regionfullmäktige	0	0	0
Regionstyrelsen	12 800	12 800	12 800
Regionstyrelsen och regionkansliet	22 800	22 800	22 800
Hälsovalsenheten	-10 000	-10 000	-10 000
Tandvårdsenheten	0	0	0
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-98 500	-98 500	-88 500
Forsknings- och utbildningsnämnden	3 450	3 450	3 450
Folktandvårdsnämnden	0	0	0
Servicenämnden	-3 000	-3 000	-3 000
Samhällsbyggnadsnämnden	-10 000	-10 000	-10 000
Regional tillväxtnämnd	46 300	46 300	46 300
Kulturnämnden	6 370	6 370	6 370
Gem nämnd för företagshälsovård och tolk	0	0	0
SUMMA	-42 580	-42 580	-32 580